

Redacțiunea Administratiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Brisozi nehranitate nu se pri-
mesoș. Manuscripte nu se re-
trimite!

Biroul de anuetații:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primosoi în Viena
Bodoși Hossz Kassasstein & Volger
(Stein), Fovris Schakel, Alois
Horn & M. Dukas, A. Oppel, J. Dön-
berger An'ou Mezes Eckstein Bernat:
in Frankfurt: G. L. Domb; in Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o seriă
garmondă pe o colónă 6 cr.
si 30 cr. Imbra pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
supă tarifi și invoiak.
Reclame pe pagina III-a o
seră 10 cr. v. a. séu 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fă-care și
Abonamente pentru ARSITU-UNGARU!
Pe unū anū 12 fl., pe șéce- lună
6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unū anū 40 franci, pe șéce
lună 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la tóte oficiile
postale din intru și din afară
și la dă. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administratiunea, piața mare
Nr. 22, etagiul I.: pe unū anū
10 fl., pe șéce lună 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. On dusulă la
osă: Pe unū anū 12 fl., pe
șéce lună 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unū exemplar 5 cr. v. a. séu
15 bani.
Atătū abonamentele câtū și
inserțiunile suntū a se plăti
înainte.

Nr. 219.—Anulū LIII.

Brașovū, Duminecă 30 Septemvre (12 Octomvre)

1890.

Nou abonamentū
la
„GAZETA TRANSILVANIEI”.
Cu 1 Octomvre 1890 stilū vechiu
se deschide nou abonamentū, la care în-
vitatū pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 8 fl.
pe șéce lună 6 fl., pe unū anū 12 fl.
Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șéce lună 20 franci, pe unū
anū 40 franci.

**Abonamente la numerele cu data de
Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria: pe anū 2 fl., pe
șéce lună 1 fl.
Pentru România și străinătate: pe anū 8
franci, pe șéce lună 4 franci.
Abonarea se póte face mai ușorū și
mai repede prin mandate postale.
Domni, cari se vorū abona din nou
să binevoescă a scris adresa lámurită și
a aréta și posta ultimă.
Administratiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Cătră cetitorii noștri!

Brașovū, 29 Septemvre st. v.
Intr'unū momentū, când di-
rectorulū fóiei nóstre se pregătesce
a părăsi casă și familiă și a se
depărta dela conducerea acestui
diarū pe unū timpū mai îndelun-
gatū, spre a-și implini pedépsa,
la care a fostū condamnatū de
cătră tribunalulū cu jurați din
Clușiu, sémțimū trekuința de a
adresa cetitorilorū „Gazetei” că-
teva cuvinte.
Inainte de tóte le mulțumimū
tutororū sprijinitorilorū și amici-
lorū acestui bētrānū diarū pentru
simpatia și încrederea, cu care îm-
brățișeză stăruințele nóstre publi-
cistice pentru cultura, libertatea
și drepturile poporului românū.
Amū dīsū în totū-déuna și di-
cemū: în mēsurā aceea, în care
veți da, veți și primi îndērētū,
simpatia pentru simpatia, incre-
dere pentru încredere, sprijinū
pentru sprijinū.
Ne vomū da și în viitorū tóte
silințele, pentru ca organulū acesta

naționalū sē pótā corēspunde câtū
mai multū chiāmării sale de a fi
unū credinciosū apēratorū alū in-
tereselorū de viétā naționale ro-
mānescē.

Dér puterile omenescē suntū
mārginite și numai prin unirea
lorū, prin sprijinulū împrumutatū,
prin zelulū și stăruința solidarā a
multora se potū dobēndi rezultate
marī și durabile.

Incătū a fostū cu puțință ca
organulū nostru sē corēspundă
greiei sale chiāmării în aceste tim-
purī vitrege, are a mulțumi nu-
mai spriginului, de care s'a bu-
curatū din partea publicului ro-
mānū cetitorū, și decā nu a pututū
face mai multū, decā a avutū sē
se lupte și elū cu marī neajunsurī,
causa este că nu a întēminatū
unū sprijinū și mai mare, că ze-
lulū și interesulū pentru aface-
rile publice naționale încă nu a
strābātutū în tóte păturile popo-
rului nostru în așa mēsurā, ca sē
simțā toți trebuința de a ceti unū
diarū, în care sē se reoglindeze
viéta lorū socialā și naționalā și
de unde sē-și scóțā acelu curagiu,
de care au lipsă în luptele grele
qilnice.

Fără unū interesū viu pentru
lăptrea idelilorū salutare naționale,
fără însuflețire în combaterea
principiilorū rele, a nedreptățilorū
și a volnicilorū, nu póte progresa
pressa la nicī unū poporū din
lume. Este adevēratū, că pressa
este chiāmātā în primulū rēndū a
deștepta acestū interesū și acēstā
însuflețire, dér vai de sórtea ei
decā ideile bune ce le sēmēnā arū
cādē pe unū pāmēntū neroditorū.

Așa le vorbeamū cetitorilorū
noștri înainte cu optū anī și așa
le vorbimū și astādī, ca sē nu
uite nicī o clipitā, că lupta nóstrā
diaristicā numai atuncī va putē
dobēndi succesele dorite pentru
binele némului românescū, decā
vomū fi înțeleși și ajutorāți de
cătră Romānii binesēmțitorī cu

tótā căldura, ce o pretinde sãn-
țenia causei nóstre naționale.

Amū stărutū în cursulū tim-
pului a aduce îmbunētāțirī în re-
ductarea fóiei nóstre și cu marī
jertfē ne-amū decisū a face cu pu-
tință și șēranulū, care sciescrie
și cetī, sē pótā avē în gazeta
nóstrā de Duminecă o lecturā to-
lositóre și întāritóre de sufletū, cu
prețulū celū mai ieftinū.

Astfelū amū lucratū pentru lă-
țirea gustului de cetire și pentru
deșteptarea sentimentelorū adevē-
rate în poporū. In acēsta a nóstrā
întreprindere amū fostū sprijiniți
și incuragiatī de multī adevērați
amici ai culturei romāne. Dér încă
suntemū numai la începutū, avemū
lipsă de unū sprijinū mai mare,
pentru ca întreprinderea nóstrā sē
ajungā a aduce ródele dorite.

Peste trei lunī se implinescū
doi anī, de când amū introdusū
numeriū poporalū de Duminecă.
Cetitorii noștri potū dér sē pre-
țuescā valóre lorū și decā vorū
gāsi că suntū bunī și folositorī
poporului, îi rugāmū sē stāruescā
fiăcare în cerculū sēu, ca sē se
rēspāndescā câtū mai multū ga-
zeta de Duminecă între poporū.

Credinciosā chiāmării sale și
principiilorū naționale, dela a că-
rorā apērare atērnā viitorulū nea-
mului nostru, „Gazeta Transilva-
niei” va lupta necurmatū și fără
șovăire pentru drepturile, lumina-
rea și înaintarea poporului românū,
dicēndū frațilorū sēi: fiți înțelepți!
fiți bărbați!

Redacțiunea.

Brașovū, 10 Octomvre.

Dela actualulū președinte alū
comitetului centralū electoralū alū
partidei naționale romāne, d-lū
Dr. Ioanū Rațiu, amū primitū spre
publicare următórea

Convocare.

Din însărcinarea comitetului cen-
tralū electoralū alū partidei naționale
romāne, avemū onóre a convoca con-

ferința generalā a alegătorilorū romāni
din Ungaria și Transilvania pe 27 și
28 Octomvre a. c. s. n. la Sibiu.

Comitetulū centralū electoralū va
raporta conferinței generale despre ac-
tívitatea sa și-i va face propunerī re-
feritóre la esecutarea programei partidei
naționale romāne.

Suntū rugate decī tóte cercurile
electorale din Ungaria și Transilvania
a-și trimite delegații sēi la susū atinsa
conferința cu atătū mai vērtoșū, deóre-
ce situațiunea politicā în care ne aflāmū
astādī ne impune o consultare și des-
batere seriósā cu bărbații de încredere
ai națiunei asupra mai multorū ces-
tiunī de interesū publicū.

Turda, 4 Octomvre 1890.

Iuliu Coroianū,

Dr. Rațiu,

memburu în comitetū.

Pres. comit. centr.

electoralū.

Ne sēmțimū datorī a observa,
că în considerarea timpului celui
scurt, — căci convocarea de mai sus
amū primit' o numai înainte cu
douē qile — amū adresatū ime-
diatū d-lui președinte alū comite-
tului Dr. Rațiu o telegramā și o
scrisóre, în carī ni-amū esprimatū
temerile, că până la 27 Octomvre
st. n. 1890 nu se vorū putē face
pregătirile de lipsă pentru o démnā
representare a tuturorū alegători-
lorū romāni din Transilvania și
Ungaria într'o conferență generalā.
De aceea, ca sē se încunjure ur-
mārile unei procederi pripite într'o
causā așa de momentuosā, amū
aflatū de trebuința a stāruī pentru
amānarea conferenței proiectate.
Președintele comitetului, d-lū Dr.
Rațiu, ni-a și pusū în vedere po-
sibilitatea amānării, însuciințān-
du-ne prin telegrafū, că a intratū
în înțelegere cu membrii comitetu-
lui. Din cauza acēsta amū așteptatū
până aqī cu publicarea, dér după-ce
incā nu amū primitū din partea d-lui
președinte rēspunsū hotārītū în pri-
vința intenționatei amānării, amū
datū locū convocării, lāsāndū la
aprețierea domnilorū convocatori,
decā între astfelū de împrejurări
este consultū ca sē insiste pentru
terminulū de 27 Octomvre.

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Sócra cu trei nurori

Foveste.
Era odatā o babā, care avea trei fe-
ciorī înalți ca niște brađi și tari de vir-
tute, dér slabī de minte.
O rāzeșiā destulū de mare, casa bē-
trānescā cu tótā pojjiā ei, o viiā cu li-
vadā frumósā, vite și multe pasēri alcā-
tuiau gospodāria babei. Pe lângā acestea
mai avea strinse și pārluțe albe pentru
qile negre; căci lega paraua cu qece
nodurī și tremura după banū.
Pentru a nu rēzlēți feciorii de pe
lângā sine, mai cumpără încă douē case
alāturi una la drēpta și alta de-a stānga
celei bētrānescē. Dér totū atuncī luā ho-
tārīrē nestrāmūtātā a ținē feciorii și
viitórele nurorī pe lângā sine — în casa
bātrānescā; — și a nu orēndui nimicū
pentru împārțelā până aprópe de mórtea
sa. Așa făcū; și-i rīdea inima babei, de
bucuriā, când gāndia numai, câtū de fe-
ricitā are sē fiā ajutatā de feciorī și măn-

gāiatā de viitórele nurorī. Ba de multe
orī dīcea în sine: „Voi, privighea nurorile,
le-oiu pune la lucru, le-oiu struni și nu
le voi lāsa nicī unū pasū a eși din casā
în lipsa feciorilorū mei. Sócra mea — fi-
țērēna ușórā! — așa a făcutū cu mine.
Și bārbatu-meu — Dumneđeu sē'lū erte!
— nu s'a pututū plānge, că l'am înșelatū,
sēu i-am risipitū casa. . . . , deși câte
odată erau bānueli. . . . și mē probozia
dér acum s'a trecutū tóte!”

Toți trei feciorii umblau în cărāușiā
și căștigau multī bani. Celui mai mare
ii veni vremea de însuratū, și baba sim-
țindū asta, umbla valū virteji sē'i gāsescā
mirēsā; și în cincī, șéce sate, abia,
abia putū nimeri una după placulū ei: nu
prea tinārā, înaltā și uscāțivā însă robace
și supusā. Feciorulū nu eși din hotārīrea
maicā-sa, nunta se făcū și baba își luā
cāmașa de sócrā; ba încă netāiatā la
gurā: care însemnēzā, că sócra nu trebuie
sē fiā cu gura mare și sē totū cārtescā
de tóte celea.

Dupā ce s'a sfirșitū nunta, feciorii
s'au dusū la trēba lorū, ér nora rēmase

cu sócra. Chiar în aceea qī, cătră sérā,
baba începū sē pue la cale viața nurorii
sale. Pentru babā, sita nouā numai avea
locū în cui. De ce mi-am făcutū clește?
Ca sē nu mē ardū, dīcea ea. Apoi se
suie iute în podū și scobórā iute de
acolo unū știubei cu pene rēmase toc-
mai dela rēposata sócrā-sa, niște chite de
cānepā și vre-o douē dimerlii de
pāsātū.

Étā ce m'am gānditū eu, noro, că
poți lucra noptile. Pioa-i în căsōia de
alāture, fusele în oborocū sub patū, ér
furca după hornū. Când te-i sātura de
strujitū pene, vei pisa mālai; și când o veni
bārbatu-tēu dela drumū, vomū face pla-
chiā cu costițe de porcū de cele afumate
din podū, și Dómne, bine vomū mânca!
Acum de-odată până te-i mai odihni,
ia furca în briū și până māne de di-
minētā sē gātești fuiórele astea de torsū,
penele strujite și mālaiulū pisatū. Eu
mē lasū puținū, că mi-a trecutū ciolanū
prin ciolanū cu nunta vóstrā. Dér tu sē
soi, că eu dormū epuresce; și pe lângā
ăști doi ochī mai am unulū la cēfā, care

șéde pururea deschisū, și cu care vedū
și nóptea și qīua, totū ce se face prin
casā. Ai înțelesū ce țī-am spusū?

„Da, māmucā. Numai ceva de măn-
care. . . .”

„De māncare? O cēpā, unū usturoiu
și o bucatā de māmāligā recee din poliță,
suntū destulū pentru o nevastā tēnērā ca
tine. . . Lapte, brinzā, untū și ouā de-amū
putē scripui sē ducemū în tērgū ca sē
facemū ceva parale; căci casa s'a mai
îngreuiatū cu unū māncā și eu nu
vrēu sē-mī pierdū comandulū.”

Apoi când inserā baba se culcā pe
patū cu fața la pārete, ca sē n'o supere
lumina dela opaiețū, mai dāndū a înțe-
lege nurorī-si, că are s'o privegheze;
dér somnulū o cuprinse îndatā, și habarū
n'avea de ce face norā-sa. Pe când
sócra horāia, dormindū dusā, blajina
norā migāia prin casā; acūși la strujitū
pene, acūși îmbāla tortulū, acūși pisa
mālaiulū și-lū vēntura de bucū. Și decā
Enachi se punea pe gene-i, ea îndatā
lua apă rece și-și spāla fața, ca nu

Revista politică.

Dinăuntru. Comisiunea financiară a a dietei ungurești s'a ocupată în zilele trecute și cu bugetul ministerial de interne. Deputatul Horansky a întrebat, că este speranță a se presenta în sesiunea acesta proiectul pentru reforma administrativă? Contele Szapary a răspuns lui Horansky, că proiectul amintit se va așterne spre dezbateri în Januarie 1891.

La dezbateri bugetului pentru comerț, ministrul Baross, răspunzându lui Helfy, Horansky și Gyurković, și-a exprimat speranța, că în curând se va forma o societate pentru promovarea și progresul comerțului. Față cu raporturile americane ministrul a observat, că guvernul ungar va fi aplecat să se alăture la orice acțiune, care corespunde intereselor comerțului. Guvernul va încheia convenții comerciale, firesc în sens liberal, cu Bulgaria, Serbia și Turcia. Ministrul Baross speră, că se vor restabili și față cu Serbia buzele raporturilor comerciale de mai înainte.

Totă cu ocaziunea discuțiunii ministeriului de interne în comisiunea financiară, d-l Hegedüs a cerut lămuriri de la ministrul cu privire la noile măsuri de precauțiune proiectate în urma delimitării graniței dinspre România. D-l Szapary i-a răspuns, că tratările cu guvernul român în această cestiune nu sunt încă terminate, d-ruce ministrul, neînțelegerile ce-ar pute să se ivesc la graniță, se vor regla pe cale diplomatică. Guvernul ungar propune noua organizare tocmai pentru a preveni asemenea neînțelegeri.

Lui „Pester Lloyd“ i-se scrie din Praga, că din toate cele ce se discută între Cehi se vede, că Cehii tineri au câștigat majoritatea poporului Ceh pe partea lor. Contele Taaffe până acum nu a luat nici o hotărâre cu privire la pactul, pentru-că așteptă să vedă atitudinea dietei, ca apoi să poată dovedi la locurile mai înalte, că acțiunea sa rămăsă, ori nu zădarnică? și să tragă consecințele din acesta. Pactul germano-ceh însuși, d-ruce „P. Lloyd“, nu este de loc de natură a mai inspira cuiva încredere și speranță, că contele Taaffe, va mai pute rămâne la locul său și după fiasco-ul ce-l va păți cu pactul, er cel ce crede acesta ar căde într-o mare greșelă.

Din afară. Uniune personală între România și Bulgaria! Etă cea mai nouă soire senzațională, despre care vorbește corespondentul berlinesc al fôiei rusești „Novoje Vremja.“ Fôia rusescă adecă scrie, că guvernul german, ca să deslege odată cestiunea bulgară, a făcut propunerea, ca Bulgaria să se unescă prin uniune personală cu România.

Față cu acesta „Neue Fr. Presse“ constată, că proiectul acesta deja nu se referesce la prezent, ci la trecut și că el s'a făcut încă pe când Rusia a silit pe principele de Battenberg să părăsească Bulgaria. Pe atunci, când cabinetul rusec a voit să octroaze Bulgariei pe ducele de Mingrelia, s'au făcut toate propunerile posibile, numai ca să se delăture acest pericol. În primul loc era să se alégă însuși Sultantul de principe al Bulgariei, d-ru Sultantul mai târziu nici o'a voit să scie da acest proiect. Mai mult apoi au propus să se alégă Milanu, d-ru și planul acesta a cădută, după învingerea ce-au suferit-o Sârbii la Slivnița și în fine s'a propus cu totă seriozitatea ca să se alégă de principe bulgaru Carolu, regele României, er cele două țări să se unescă prin uniune personală. Anumiți politici bulgari au și călătorit la București, unde au făcut cunoscut planul acesta, d-ru cei din București l'au ținut de imposibil, după ce ministrul președinte român de atunci, I. Brătianu, l'a respins necondiționat d-ruce, că România are unele considerațiuni față cu Rusia și prin urmare nu-i este ertat a vătămă susceptibilitatea cabinetului din Petersburg. Din considerațiunile acestea „N. Fr. Presse“ nu crede, că guvernul german să fi propus tocmai acum o astfel de deslegare a cestiunii, care înainte cu trei ani s'a adeverit de imposibil și a cărei urmare ar fi, că cestiunea bulgară ar pune erăși în agitațiune întregă Europa. Totă așa de nesigură și de neadeverată e și scirea cealaltă a fôiei rusești „Novoje Vremja“, care d-ruce, că regele Carolu cu ocaziunea întâlnirii sale cu Maiestatea Sa Franciscu Iosif în Ischl, ar fi conferit cu împăratul Austriei în astfel de înțeles asupra deslegării cestiunii bulgare. Fôia vienesă observă la acesta, că organul rusec numai de aceea pune pe tapet planul acesta, pentru-că d-ru respingerei lui se cață asupra Austro-Ungariei, accentuând tot-odată, că cei din Viena au primit cu mare rezervă acest proiect.

O fôia din Paris „Gil Blas“ publică o convorbire ce a avut-o un austrofil cu împăratul german în Radmer. Împăratul german a d-ruce, că tendințele politice moderne sunt absolut numai pentru pace că Austro-Ungaria este p-ru din unghiu a triplei alianțe și că nime pe lume n'are drept să îndoiescă în sinceritatea și voința de fieru a împăratului Franciscu Iosif. Împăratul german a d-ruce, că nu vede răboiul, nici la granița nordică, nici la cea sudică, nici la cea vestică, nici la cea estică. Cu Franța, d-ruce împăratul Wilhelm, nu vreu răboiu, și tripla alianță e atât de pacifică, încât mai că nu este lipsă ca ea să se reînnoiescă. Împăratul

d-ruce la sfârșit: Eu am voit totdeauna pace. Incheiu opera moșului meu. căci vreu să susțin pe Germania unită și pacea pentru Europa. Acesta este un vis frumos.

Numai de n'ar rămâne un simplu vis!

SCRILE DILEI.

Cununii eterne pentru cei răposăți. În săptămâna acesta a răposat în Abrud, d-na Zoe Augusta n. Popă, soția d. Mihaiu Cirlea, notar public reg. în Abrud, și fiica d-lui Iosif Popă, jude de tablă în Tergu-Murșului. Din incidentul acestui regretabil casu de m-ruce, domnele din Brașov: Zoe Ciurcu, Maria Popea, Catinca Pușcariu, Zoe Damianu și Lucia Bologa, ca rudeni ale răposatei, în loc de a trimite cununii ca să se depună pe sicriul acesteia, veniră la frumoasa idee, ca cu banii destinați pentru cununii, în sumă de 50 fl., să întemeieze o fundațiune, din ală căreia venit să se săvârșescă fapte de misericordie. Prin acesta nobilele întemeietore au avut de scop, ca să pună temeiul unei „Fundațiuni în aducerea aminte de iubii răposăți“, care va purta în locul primu numele sus d-ruce răposate și apoi r-ruce pe r-ruce numele tuturor aceluora, pentru a căroru amintire se vor mai face contribuțiuni la amintitul fond. Administrarea fundațiunii este încredințată reprezentanței comunei bisericesci din Brașov-Cetate.

Sânțirea bisericei române gr. or. din Hodac. S'a săvârșit Dumineca trecută prin Escelența Sa Metropolitul Mironu Romanu. În călătoria sa spre Hodac, Escelenței Sale i-se făc-ru mari ovațiuni. În Reghinul săsescu fu întâmpinat în sunetul clopotelor dela toate bisericile din oraș, er la Gurghiu îi eși înainte un banderiu de vre-o 40—50 călăreți, cari conduseră pe Escelența Sa până la Hodac, unde descălecă la curturul arangiat în școala română gr. cat. În ziua următoare, Duminecă, urmă sânțirea bisericei prin Escelența Sa Metropolitul, însoțit de 16 preoți. De față era, după cum i-se scrie „Telegrafului Rom.“ nesp-ruce mulțime de popor din toate părțile, cum și apr-ruce întregă inteligența română din Reghin. În vorbirea, ce a ținut-o după actul sânțirii, Escelența Sa Metropolitul laudă hărnicia bravului nostru popor român din Hodac, care deși este despărțit în două confesiuni, trăsesc unii cu alții într-o înțelegere adeverată frătească și cu puteri unite lucr-ruce pentru înaintarea binelui comun, succed-ruce-le până acum a-și ridica și unii și alții câte o școală și câte o biserică pompoasă, aședate unele lângă altele. Cu astă ocaziune Escelența Sa Metropolitul, însoțit de preotul și de alți fruntași

gr. cat. de acolo, cercetă și biserica gr. cat., exprimându-și mulțămirea sa și la acest loc pentru progresul și bună-înțelegere, ce a observat-o în această comună.

Așa s'a terminat sărbătoreala fraților noștri Români din Hodac, a căroră hărnicie și înțelegere frătească ar pute servi de exemplu și altor comune românești.

Parastas pentru Alexandri. D-l Br. E. Hurmuzachi, președintele Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, a luat inițiativa d'a face să se celebreze un parastas pentru decedatul și mult regretat său membru onorariu, marele poet Vasile Alexandri. Sărbarea funebă se va oficia Duminecă la 30 Septemvre (12 Octomvre) a. c. orele 10 a. m. în biserica catedrală din Cernăuți. Tot în aceeași zi la 4 ore p. m. se va ține de cătră membrul comitetului, domnul Ioan I. Bumbacu, în localitățile Societății un discurs comemorativ despre viața și activitatea marelui poet, la care invitat pe toți membrii acelei Societăți.

Vienesii și Ungurii. Cetim în „N. P. J.“, în consiliul comunal din Viena, ținut la 8 l. c., venind în discuțiune decădența industriei de scoici cu m-ruce-ritar, care amenință cu ruină mii de lucrători, s'a vorbit de repețite ori cu foc și despre raporturile cu Ungaria. Referentul Boschan s'a plâns în genere asupra politicei ruinătoare, pe tarif prin care industria vienesă a pierdut piața română, unde ei esportau mai înainte m-ruce-fur în preț de 75 milioane. Alt vorbitor a arătat în color triste, cum vine asupra Vienei o lovitură d-ruce alta, și cum progres-ruce sărăcia generală. Acestuia îi secundă Dotzauer, care se plânse forte aspru în contra Ungariei. Pactul din 1867, alianța unui stat industrial cu altul agrar, d-ruce el, este nefericirea Vienei, în fine nu va rămâne alta, decătu, ca soldații să păzescă un popor de cerșitori. Patriotismul este forte la loc, când e vorba să se apere onorea statului, d-ruce astăd nu se apere onorea, astăd se v-rucează numai după fantome. Lueger d-ruce, că legătura cu Ungaria este nefericire pentru poporale austriece. Ungurilor trebuie să li-se bage pumnul în gură. Densul d-ruce mai departe, că nu se ține de aceia, cari lasă să fiă tractați în Ungaria și să le sber-ruce la urechi eljenuri și pe urmă joacă după pofta maghiar.

Premiu pentru pomărit. Preoții români din tractul Basescilor au oferit din al lor un premiu de 14 fl., ce se va da acelu învățator din tractul Basescilor, care va arăta în decursul anului 1891 cel mai bun succes în pomiculură.

cumva s'o vadă neadormita sócră și să-i bănuiescă. Așa se munci biata noră până după miezul nopței; d-ruce despre d-ruce, somnul o dobori, și adormi și ea între pene, caiere, fusele cu tort și bucul de mălaiu. Baba, care se culcase odată cu găinele, se sculă cu n-ruce în cap și încep-ruce a trinti și-a plesni prin casă, încât biata noră, care deabia așepise, de voiă de nevoiă trebui să se scole, să s-ruce m-ruce sócrei și să-i arate ce a lucrat. Incet, incet, nora s'a dat la brăzdă și baba era mulțăm-ruce cu alegerea ce a făcut. Peste câte-ruce zile cărașii sosesc, și t-ruce nevastă ved-ruce și bărbătelu, mai uită din cele necazuri!

Nu trece mult și baba pune la cale și pe feciorul cel mijlociu; și își ia un suflet de noră întocmai după chipul și asemănarea celei dintăi: cu deosebire numai, că acesta era mai în v-ruce și ceva încrușată; d-ruce focu de harnică.

După nuntă, feciorii se duc erăși în cărașii și nurorile rămân er cu

sócră acasă. După obicei, ea le dă de lucru cu m-ruce, și cum inser-ruce, se culcă, spuind nurorilor să fi harnice și d-ruce-le de grije ca nu cumva să adormă, că le vede ochiul cel neadormit.

Nora cea mai mare t-ruce apoi celeilalte despre ochiul sócră-si celu a t-ruce ved-ruce, și așa una pe alta se îndemna la t-ruce și lucrul eșia g-ruce din mâinile lor. Er sócră huzurea de bine. D-ruce binele — câte-ruce — așteptă și rău. Nu trece tocmai mult și vine vremea de n-ruce și a feciorului celui mic. Baba îns-ruce voiă cu or-ruce chip să aibă o t-ruce nedespărțit de nurori... de aceea și chitise una de mai înainte. D-ruce nu-i totdeauna cum se chitese, ci-i și cum se nimerese. Într-o bună dimi-ruce, feciorul mamei fi și aduce o noră pe cuptor. Baba se scarmă de cap, dă la delu, dă la vale, d-ruce n'are ce face; și de voiă, de nevoiă nunta s'a făcut și pace bună.

După nuntă, bărbății din nou se duc în t-ruce lor și nurorile rămân

er cu sócră acasă. Baba erăși le dă de lucru cu m-ruce, și cum vine s-ruce, se culcă după obicei. Cele două nurori ved-ruce pe cea mai t-ruce codindu-se la t-ruce, îi d-ruce:

„Da nu te totu codi, că mămuca ne vede.“

— „Cum? Eu o ved-ruce, că d-ruce. Ce felu de t-ruce e acesta? Noi să lucrăm și ea să d-ruce?“

„Nu căuta că horăște“, d-ruce cea mijlocie, „mămuca are la ceafă un ochi neadormit, cu care vede totu ce facem, și apoi tu nu sci cine-i mămuca, n'ai m-ruce nici-ruce odată mórea ei.“

— „La ceafă?... vede t-ruce? n'am m-ruce mórea ei?... Bine că mi-am adus aminte... D-ruce ce m-ruce noi, fetelor — hai?“

„Ia, răbdări prăjite, dragă cumnă-ruce... Er decă ești flămândă, ia și tu o bucată de m-ruce din colțaru și cu n-ruce ceapă și m-ruce.“

— „Ceapă cu m-ruce? d'apoi

nem-ruce de nemul meu n'a m-ruce așa bucate. Da slănină nu-i în pod? untu nu-i? ouă nu-s?“

„Ba sunt de t-ruce“, d-ruce cele două, „d-ruce sunt ale mămucai.“

— „Eu cred, că totu ce-i a mămucai e și alu nostru; și ce-i alu nostru e și alu ei. Fetelor, hai! s'a trecut de șagă. Voi lucrăți, că eu m-ruce duc să g-ruce ceva de-a m-ruce; șoi, coala, ceva mai omenese; și acuși v-ruce chiam și pe voi.“

„D-ruce ce vorbă ț-ruce eșit din gură!“ d-ruce cele două. „Vrei să ne aprindem pai în cap? Să ne asverle baba pe drum?“

— „Lasă, decă v'o d-ruce capul. Când v'o întreba pe voi, să dați vina pe mine și să lăsați să vorbesc eu pentru t-ruce.“

„Apoi d-ruce... de!... fă cum șoi; numai să nu ne bag și pe noi în belea.“

— „Hai, fetelor, tăceți, gura v-

Reuniunea femeilor române din Blajiu a dobândit aprobarea statutelor sale din partea ministerului ung. de interne sub Nr. 70,053.

**

Societatea de lectură a elevilor dela institutul pedagogic-teologic din Arad, după cum ni-se scrie, s'a constituit în 24 Septembrie sub prezidiul Rvds. d-nu directoru seminarialu Augustinu Hamsea în următorul mod: de vice-presidentu s'a alesu Aurelu Givulescu, clericu curs. III; cassaru Constantinu Puticiu, cl. c. III; secretaru Georgiu Proca, cl. c. II; notari: Iuliu Bodea și Ioan Stana, clericu c. II; vice-notaru Nicolae Onoiu, ped. c. III; bibliotecaru Lazaru Ghebelesu, cl. c. I; vice-bibliotecaru Ioanu Romanu, ped. c. III. In comisia literara s'au alesu: Georgiu Cherechesu, Alexandru Nica, clericu curs. III; Ioanu Milu, Ioanu Popu, clericu c. II; Andreiu Horvatu, Lazaru Mutiu, clericu c. I. In comisia revizora: Iosifu Popoviciu, cl. c. III; Ilie Bursasu, cl. c. II; Petru Ardeleanu cl. c. I. și Remus Bortosu, ped. c. III. De controloru s'a alesu Traianu Cucu, ped. c. II.

**

La podul de fieru dela Mihalțu peste Muresu, care se face pe cheltuiala statului, după cum spune „Kolozsvar“, se lucrăza cu multa activitate. Podulu va fi de-o constructia minunata și va ave și o parte pe care voru pute trece caru și omeni.

**

Unu tineru artistu romanu. In Sibiu s'a arangiatu de curendu o espositia periodica de arte, cu scopu de a arata rezultatele și progresulu ce-lu facu artistii transilvaneni diletanti. Intre alții a participatu la acestu espositia și unu tineru romanu, d-lu V. Smigelski, care și-a facutu studiile in șoala de pictura din Budapesta, și de presentu funcționeza ca profesor de desenlu la gimnasiulu din Șemnițu. D-lu Smigelski, după cum scrie „S. D. Tgbtt.“, a surprinsu de rëndulu acestu espositia c'o intręga seria de peisage in acuarele, care li caracterizeza forte bine țaria, căci acuarelele densului sunt atatu de dragalase și atatu de genialu lucrare, încatu ele aru pute figura in espositiile ori și cărei capitale. Numitulu diar mai dice, că in d-lu Smigelski este ascunsă o parte din Hildebrandt seu Werner.

**

Expositia universală in Viena. Folia vienesă „Extrablatt“ aduce șoira, că in Viena s'a constituitu unu comitetu din industriași și comercianți, cari voru face pașii de lipsa la autoritățile competente, ca să se arangieze in Viena o a doua espositia universală. Comitetul planuesce să se arangeze espositia in 1895, seu 1898.

Fotoëve de cauciucu. Representantulu unei mari case din străinatate, pentru România, Bulgaria și Serbia, a facutu ministerului de răboiu romanu și primăriei din Bucuresci o însemnatu ofertă, pentru confecționarea unor felu de potëve de cauciucu, o invenția nouă, care s'a introdusu deja in statele din occidentu. Despre aceste potëve, cari au o compositia ingenioasă, dice „Romănul“, că presintă tôte avantajile, sunt multa mai solide ca fierulu, nu se rodă, nu facu șgomotu și nu jignescu de locu coptele caloru.

**

Pentru darea in antreprisă cu contractu dela 1 Ianuarie 1891 până la 31 Decemvre 1891, eventualu până la finele lui Decemvre 1892, seu 1893—se va ținea pertractarea de licitațiune in c. și r. spitălu militaru din Tergulu-Muresului a. c., la 10 ore a. m., din Bistrița in 27 Octomvre a. m., din Orăștia in 31 Oct. a. c. la 10 ore a. m., unde se voru primi oterte verbalu și in scrisu. Despre modul și întinderea afacerei, precum și despre tôte celelalte condițiuni se potu lua informațiuni dela susu numitele spitale.

Inhățați, der scăpați.

Cetitorii noștri își voru aduce aminte, că cu ocașiunea primirei, ce i-s'a facutu directorulu fōiei noastre la reîntorcerea sa din Clușiu, după procesulu de pressă alu „Gazetei“, d-sa a fostu salutatu prin două vorbiri din partea d-lui avocatulu Iuonū Lengeru și a d-lui George Puiu, proprietaru.

In urma ațțariloru foilorū maghiare, au fostu trași in cercetare de cătră tribunalulu de aceea și numiții domni, fiindu invinuți, că au comisū delictulu prevēdutu in § 174 alu legeri penale, pentru-că au laudatu și distinsu unu condamnatu. In cursulu cercetărei însă s'a constatatū, că față cu directorulu fōiei noastre nu se potu aplica paragrafulu citatū alu legeri penale, și tribunalulu reg. a luatū decisiunea de a sista cercetarea.

Eatū cuprinsulu acestei decisiunī, care a fostu imănată d-lui avocatulu Iuonū Lengeru.

Nr. 3384/890 penalu.

Decisiune.

Tribunalulu regescū din Brașovū, pe basa recursulu inaintatū de procurorulu reg., luandū in cercetare decisiulu judelei de instrucția dto 2 Sept. 1890 Nr. 3330 penalu, prin care declară pe Iuonū Lengeru și Georgiu Puiu ca puși sub cercetare specială, au luatū următorea

Decisiune.

Decisulu judelei centralu de ins-

trucție cu data și numărulu de mai susu, concludentū la punerea sub cercetare specială a lui Iuonū Lengeru și George Puiu, se cassēza și pe basa §-lui 197 punctu 1 din procedura penală, se sistēza intręga procedură pusă in curgere in contra lorū, ęră actele se transpunū la cāpitānatulu orășenescu spre a-i pedepsi pentru neobservarea §-lui 28 din regulamentul orășenescu.

Motive:

Din teostulu sentinței Nru. 1170/890 dată de tribunalulu regescū, ca judecatori cu jurați pentru procesele de pressă, și alăturatū la acestu dosariu se vede, că Dr. Aurel Muresianu au fostu pedepsitū de numitulu juriu in înțelesulu § 39 din patenta de pressă cu 6 sēptēmāni arestū (elzārās) numai pentru abaterē, nu însă pentru vre o orimā seu delictū; avēnd in vedere, că la 17 Augustu a. c. a sositū la gara din Brașovū numai Dr. A. Muresianu, nu și conșoțulu seu Traianu Popu, care era judecatū pentru delictū: de aceea nu mai încape nici o indoială, că distincțiunea, care au pregătitū Iuonū Lengeru și George Puiu s'a referitū numai la Dr. Aurel Muresianu, ęră codulu penalu in § 174 dice, că numai acela se fiā pedepsitū, care laudă seu distinge in publicu pe unulu, care este pedepsitū pentru crimā seu delictū nu însă celū ce laudă seu distinge pe cineva, care este osēnditū pentru abaterē.

De aceea, fapta comisă de Iuonū Lengeru și George Puiu nu constitue faptul delictulu cuprinsū in §-ulu 174 alu codulu penalu.

Dēr fiindcă nu mai încape nici o indoială, ca Iuonū Lengeru nu potē avē deosebita datinā de a-și primi pe toți amicii sei la garā cu orațiunī publice; și fiindcă nici negațiunea lui George Puiu nu potē ascunde adevērulū: de aceea pentru pedepsirea faptulu ca abaterē, se transpunū actele la cāpitānatulu orășenescu.

Despre acestu se nencoscintēza in Cāpitānatū orășenescu, transpunēndu-i-se tôte actele.

Brașovū, in 25 Septemvre 1890.

Tribunalulu reg. ca forū penalū.

Arzū, m. p.
locșitorulu președintelui.

Brașovū, 11 Octomvre n. 1890.

La orașe mai alesū este obiceiulu, că de câte-ori mōre cineva, rudeniile, amicii și alți cunoscuți mai de aprōpe ai rēposatulu se grābescū a-și arata iubirea lorū față cu rēposatulu prin aceea, că îi împodobescū sieriulu cu cununi de flori.

Cununile însă suntū scumpe

la orașū; ca să nu dicemū multū, se potē socoti una celū puținū cu 10 fl. Câte cununi se aflā așadēră pe unū sicriu, de atātea-ori 10 fl. s'au cheltuitū pe flori. Astfelū s'a facutu socotēla, că la o singurā parochiā de aici din Brașovū, in timpū de 12 ani s'au cumperatū pentru împodobirea sicriulu celorū rēposati 120 de cununi de flori, cari au trebuitū să coste celū puținū 1200 fl. v. a. Ba unū amicū alū fōiei noastre a facutu socotēla, că in anii acestia, cu ocașiunea înmōrmēntărei unui singurū fruntașū de-ai noștri, s'au cheltuitū pentru cununi de flori nu mai puținū ca 500 fl. v. a.

Și ce s'a alesū din tôte astea? — Cununile s'au vestețitū și s'au uscatū, și de-odatā cu uscarea lorū, s'a datū totulū uitărei!

Este așa-dēră unū adevēratū luxū obiceiulu de mai susū, și de aceea multū lăudatū va trebui să fiā inceputulu, ce l'au facutu pentru stīpirea acestui luxū, căteva dōmne romāne din Brașovū, cari avēndū in sēptēmāna acēsta durerea de a perde pe una dintre cele mai iubite rudeni și amice a lorū, au aflatū de bine și înțeleptū lucru a nu se lua după obiceiulu lumei, cheltuinđu sume de bani pentru a-i împodobi sicriulu cu cununi de flori peritōre, ci cu acești bani ele gāsirā a fi lucru mai cu cale să înființeze pe numele rēposatei o fundațiune de binefacere, din a căreia dobēndā anuală se voru milostivi in fiā-care anū amuși sēraci. Viu va fi prin acēsta numele rēposatei atāta timpū, câtū timpū va dura și fundațiunea înființatā pe numele ei; și fiindū-cā fundațiunea va dura in veci, in veci va rēmāne neuitatū și numele rēposatei și in veci se voru afla ființe, cari gustandū din rōdele de binefacere ale fundațiunei înființate pe numele ei, nu vorū întârđia a înalța unū cuvēntū de rugā la tronulu Dumneđeiri pentru odihna sufletulu ei.

Nu este acestu unū faptū neasēmēnatū mai folositorū, mai frumosū inaintea omenilorū și mai plăcutū inaintea lui Dumneđu, decâtū ori ce luxū și cheltueli costisitorē?!

Apoi decā nisce dōmne alese și cu dare de mână, precum suntū dōmnele romāne despre care vorbimū noi, au sciutū să se subtragā dela unū obiceiū, dealtmințrelea frumosū, dēr prea secū și costisitorū, pentru ce să nu o facā acēsta poporulu nostru de rēndū?

mērgā; că nu-i bunā pacea și mi-e dragū gālceava. Și ese cāntandū:

„Vai sēracu omu prostū,
Bunū odorū la casā-a fostū!“

Nu trece nici unū oesū la mijlocū, și unū cuptorū de plăcinte, căț-va pui pārpăliți in frigare și prājiți in untū, o străchinōe de brānză cu smāntānā și māmliđuā, erau gata. Apoi iute chiamā și pe celelalte două in bordeiu și se punū la masā cu tōtele.

„Hai, fetelorū, māncāți bine și pe Domnulu lāudați, că eu mē repedū in cramā s'aducū și unū cofāelū de vinū, ca să mērgā plăcintele acestea mai bine pe gātū.“

Dupā ce au māncatū și au beutū bine, i-a venitū a cānta, ca Rusulu din gura gālciului:

„Sōcrā, sōcrā, pōmā acrā!
„De te-ai cōce, câtū te-ai cōce,
„Dulce totū nu te-ai mai face...
„De te-ai cōce unū anū și o vērā
„Totū ęstī acrā și amarā.
„Eși afarā
„Ca o parā;

„Intrī'n casā
„Ca o cōsā;
„Șeși in unghiu
„Ca unū junghiu.

Și au māncatū și au beutū, și au cāntatū până au adormitū cu tōtele pe locū. Cānd se scōlā baba in dīori de dīuā, ia nurorī decā ai de unde. Iese afarā speriatā, dā incolo, dā pe dincolo și cānd intrā in bordeiu, ce să vedā? Bietele nurorī jeliu pe sōcrā-sa... Pene înprāștiate pe josū, fārmāturī, blide aruncate in tōte părțile, cofāelul de vinū rēsturnatū, ticāloșiā mare!...

„Da ce-i acolo?“ strigā baba înspāimēntatā!

Nurorile atunoi sarū arse in piciorē; și cele mai mari începū a tremura ca varga de fricā, și lasā capulu de rușine. ęr cea cu pricina rēspunde:

— „Da bine, māmucā, nu scii o'au venitū tātucu și cu māmuca, și li-am facutu de māncare, și li-am scosū unū cofāelū de vinū; de aceea-ne-amū chīfāluitū și noi o lēcā. Ia chiar mai dinēorea s'a dusū.“

„Și m'a vēdutu cuscrii cum dormiamū?“

— „D'apoi cum se nu te vedā, māmucā?“

Și-apoi de ce nu m'ați sculatū? māncā-v'arū ciuma, să vē mānānce!“

— „D'apoi de, māmucā, fetele aceste au spusū, că d-ta veđi totū; și de aceea am gānditū, că ęstī māniōsā pe tātucu și pe māmuca, de nu te scoli. Și ei erau așa de māhniți, de mai nu le-a tionitū māncarea.“

„Ei lasā, ticāloșelorū, că v'oiu dobzāla eu de acu'nainte.“

Și de atunoi nurorile n'au mai avutū dī bunā in casā cu baba. Cānd își aducea ea aminte de puicele cele nadolence și boghete, de vinișorulū din cramā, de risipa ce s'a facutu cu munca ei, și o'au vēdutu o cuscrii durmindū așa lāfāiatā, cum era, crepa de ciudā și rodea in nurorī, cum rōde cariulu in lemnū.

Se lehāmetiseserā până și cele două de gura cea rea a babei; și cea mai

tinērā gāsi acum prilejū să-i facā pe obrazū și să orēnduiascā totodatā și moștenirea babei prin o diatā ne mai pomenitā până stuncī și ętā cum:

„Cumnatelorū,“ dise ea intr' o dī, cānd se aflau singure in viiā, „nu putēmū trāi in casa acēsta, de n'omū face tōte chipurile să scāpāmū de hārca de babā.“

„Ei, cum?“

„Sē faceți cum voiū invēța eu și habarū se n'aveți.“

— „Ce să facemū?“ întrebā cea mai mare.

— „Ia, dāmū busta in casā la babā, și tu s'o iei de cānepa draculu și s'o trāsnești cu capulu de pāretele celū despre rēsăritū, câtū îi putē; totū așa să faci și tu cu capulu babei, de pāretele celū despre apusū, și apoi ce i-oiu mai face și eu veđi vedē voi.“

— „D'apoi cānd orū veni ai noștri?“

„Atunoi voi să vē faceți mōrte 'n pāpușoiu, să nu spuneți nici laiā nici bālaiā. Oiu vorbi eu și cu dēnșii și lasū decā va fi ceva.“

Câte obiceiuri rele și păgubi-tore nu se află la poporul nostru, pe care lăpădându-le, și-ar pute ușura sôrtea lumescă și sufletescă în modu foarte simțitor!

Ca se nu dicem de altele, vom aminti numai risipa, ce se face la poporul nostru cu pome-nile cele mari și costisitoare. Unu omu móre, și urmașii lui — de cele mai multe-ori adevăratu că din iubire față cu celu răposat, dér nu arare-ori și numai din obicei — întindú mese mari. Câț perde-veră în sat, toți se adună ca se bea și se mănânce.

Ei bine, este acésta pomană? Nu mai amintim de abusurile, adese-ori chiar scandalose, ce se facu pe la asemenea „pomene“ din partea unor lăcomoși, dér se ne întrebăm: ce ar dice ore ră-posatul, decă inviindú din morți, ar vedé pe urmașii săi făcendú asemenea risipă pe socotéla moșiei agonisite în sudorea feței sale? Omul, póte, a trăitú totă vieța cu cea mai mare cruțare, ba póte și-a trasú și dela gură, numai pentru ca se póta lăsa și elú ceva urmașilor săi, ér aceștia se risi-pescă, ba se se bage și în datorii numai pentru ca se ospeteze pe nescari bogătan, séu se sature pe nescari lăcomoși și perde-veră?

Nu póte se fiă plăcutu lucrulú acesta nici înaintea lui Dumnezeu și nici înaintea ómenilor. Póte că cei ce facú astfelú se fiă lău-dați din partea unor cărciumari ovrei, séu din partea unor trân-dav, căroro le place se se hră-nescă din spinarea altora, dér ómenii înțelepți și cu bunú simțu nu-i vorú lăuda nici-odată, pentru că ori câtú de generalisatú ar fi la poporul nostru acéstu obicei, elú este unú obicei réu și pă-gubitor, prin urmare elú trebuie delăturat, séu în altú modú in-togmitú.

Unde amú ajunge noi și câte lipsuri nus'ar pute încungiura, decă poporul nostru și-ar trage bine semă de totú creițarulú ce-lú dá din mână, și în locú de-a urma orbesece atâtea și atâtea obiceiuri rele, numai pentru-că e obicei, ar urma mai bine esemplulú bunú și înțeleptú, ce ni-l'au datú susú dișele dómne române din Brașovú!

Nu trebuie se uitămú, că în di-tele de astăzi mai cu semă, suntú mari și multe lipsurile, cari ne in-datoréză se cumpănimú bine ba-nulú datú din mână, și decă tocmai e se jertfimú ceva de dragulú și în onórea scumpilorú noștri răpo-sați — ceea ce de-almintrelea este

unú lucru pe câtú de nobilú și frumosú, pe atâtú și de creștinescú — s'o facemú acésta nu prin pa-radă și luxú, ci mai bine prin anumite fapte de binefacere, căci acestea suntú espresia adevărată a sentimentului creștinescú.

O voce străină despre Români.

Fóia germană din Berlinú, „Kreuzzeitung“, a publicatú în dílele trecute unú articulu de in-semnătate pentru noi Români din Ungaria și Transilvania. Articulu fóiei germane pórtă titlulú: „Die Rechtlosigkeit der Romänen in Ungarn“ („Lipsirea de drepturi a Românilor din Ungaria“). Articulu acesta, după traducerea „Tribunei“, este de următorulú cu-prinsú:

La loculú acesta adese ni-amú r-dicatú vocea contra asupririlorú, ce co-naționalii noștri, Sașii din Transilvania, au se îndure deja de mai multe, decenii din partea maghiarismului. Totú atâtú de desú amú enunțatú, că este inexplicabilú, cum de bărbații de statú conducători ai Austriei, cari au avutú destulú prilegiu se recunoscă în aspirațiunile fu-dule ale Maghiarilorú celu mai esențialú mijlocú de favorizare alú tuturorú ten-dențelorú îndreptate contra unității im-periului, nu s'au ougetatú nici-odată se creeze prin considerarea pretensiunilorú drepte ale Sașilorú unú contrapondu la năvălnicia Maghiarilorú. — Și mai ne-explicabilú ne este însă atitudinea ce se observă la Viena față de cele 3 milióne de Români locuitori în Ungaria și Tran-silvania.

Decă Sașii și Români din jumătatea orientală a monarhiei, conformú princi-piului, de naționalitate ce se observă în cealaltă parte a Austriei, s'ar bucura de aceleași drepturi cetățenesci ca și cele cinci milióne de Maghiari conlocuitori cu ei, atunci ori-ce pericolú, care amenință în Austria și germanismulú din partea Maghiarilorú, ar fi paralisatú. Astăzi din contră, le dau Maghiarii conce-tătenilorú lorú români mai puține drep-turi, de cum au avutú popórele creștine din Balcani sub dominațiunea turcescă. Români din Transilvania, cari după limba și tradițiunile lorú se consideră de ur-mașii coloniilorú aduse de împérații ro-mani din Nordulú Italiei în Dacia, și de aceea credú a avé unú dreptú mai vechiu de proprietate asupra cóstelorú mánóse ale Carpațilorú, decătu Maghiarii emigrați din Asia, nu au în acésta patriă a lorú nici unú felú de drepturi, cari se fi cualifice de cetățeni ai statului austri-acú. Nici în acele districte, unde 90% din poporațiune suntú românesci, nu suntú nici școle române recunoscute de statú, nici judecătórii, ai cărorú funcționari

se fiă Români. Români nu au nici unú dreptú în dietă, care se fiă în stare a apăra interesele celorú trei milióne de conaționali, constituțiunea comună in-trodusă de Maghiari abia permite ca în vre-unú orașú séu satú locuitori români se póta alege vr'unú conaționalú în co-legiile comunale. În ciuda tuturorú drep-turilorú garantate Românilorú din Tran-silvania de împérații habsburgici, Ma-ghiarii în fanatismulú lorú au mersú așa de departe, încátú li-au închisú în anulú trecutú — și celu din urmă institutú mai înaltú de învățăméntú. Numai douș posesiuni naționale li-au mai fostú lăsate Românilorú: biserica lorú și presa. Confesiunea grecescă în modulú naturalú este respectată de toți Români ca celu mai principalú mijlocú de unire naționalú și spiritualú; și lite-ratura lorú s'a desvoltatú, cu tóte asu-pririle foarte repede, presa lorú a luatú după împrejurări unú caracterú vehe-mentú opoziționalú contra maniei ma-ghiarizátóre. Ura Maghiarilorú s'a in-dreptatú deci, după-ce deocamdată n'au cutezatú se atace biserica Românilorú, contra pressei acestora, care în anii din urmă a fostú pusă sub cea mai severă cenzură. Și același guvernú maghiarú, care liniștitú permite pressei maghiare opoziționale și agitatorice cele mai des-frenate atacuri atâtú contra guvernului, câtú și contra celorlalte naționalități, — cu deosebire contra Germanilorú — a deschisú contra pressei române din Tran-silvania o campaniă, care evidentú are de scopú nimicirea ei desevărsită. De numărósele procese de presă de mai înainte nu voimú se mai facemú amin-tire, ci numai de condamnarea „Gazetei Transilvaniei“ din Brașovú și a „Tri-bunei“ din Sibiu, care s'a întâmplatú în cele douș luni din urmă. În améndoú casurile câte doi redactori ai acestorú foi au fostú condamnați de curtea cu jurați, ai cărei membri toți au fostú Maghiari și nu cunoseau limba română, la pedepse lungi, pentru-că în articoli scriși de ei au descrisú în colorú vii lip-sirea de drepturi a conaționaliilorú săi. — După rapórtelú, cari vinú din Tran-silvania despre efectulú acestorú nouș măsuri violente ale Maghiarilorú, exar-cebațiunea poporațiunii române de aolo contra maghiarismului dominantú, a luatú unú caracterú atâtú de îngrijitorú, in-cátú o izbucnire violentă a patimilorú naționale nu mai pare imposibilă.

Acésta formă a lucrurilorú este regre-tabilă în douș privințe. Intre actualele împrejurări politice șteu, nu este fără importanță, că pozițiunea Carpațilorú, atâtú de importantă pentru Austria și frontulú orientálú alú triplei alianțe, este ocupată de mai multe milióne de Români, cari în aparținerea lorú la Un-garia vedú nimicirea naționalității lorú. Și de altă parte, câtă vreme dăinuesce

apăsarea Românilorú în Ungaria, este imposibilú a câștiga regatulú României ca unú aliatú sigurú alú triplei alianțe.

Starea învățăméntului poporalú în Sălagiu.

Din raportulú comitetului, ce-titú în adunarea generală a Des-părțéméntului XI „Ialú „Asocia-țiunei transilvane“, ținută la 4 Augustú a. c. în Supurulú de susú, publicămú mai josú partea a doua, privitoare la starea învățăméntului poporalú din Sălagiu, care este urmátórea:

Onoratá Adunare! Decă celu de-ținutú în întunecósa închisóre arde de dorulú luminei sórelui cersescú, cu câtú mai vértosú unú poporú, care a zăcutú vécuri întregi între părății umeși și in-tunecosú ai nesciinței, arde de dorulú luminei sórelui culturalú.

Unú asemenea poporú arđtorú de dorulú luminei sórelui culturalú este po-porulú românú. Orisonulú școlei e me-nitú, ca din înălțimea aceluia, sórele culturai poporale se-și reverse rațele sale binefăcétóre peste mintea și inima acestui poporú însétatú de sciință, ér factorii, cari dau direcțiune rađelorú acestui sóre luminosú, suntú învățătorii. Deci pe câtú e de prețuitú, pe atâtú e impreunată și cu responsabilitate mare chiamarea învățătorilorú față de biserica, de națiune și de viitorulú acestora. Ținta de căpeteniă, scrisă pe fruntea edifi-ciului moralo-spiritualú alú mamei nóstre „Asociațiunii Transilvane“, e cultura po-porului românú țeranú. Prin urmare, decă despărțéméntulú nostru, ca o fiică a mamei Asociațiunii, n'a progresatú în acésta direcțiune în decursú de unú anú, nu numai că n'a făcutú nimicú, ci a regresatú, pentru-că stagnarea pe cariera culturai e soră dulce cu regre-sulú, ér ambele sapă morméntulú cul-turai, prin urmare alú națiunii, deórece sufletulú în corpulú morálú alú fiicărei națiunii e cultura poporală, ér care na-țiune nu posede acéstu sufletú și nu'lú desvóltă prin activitate pe tóte tere-nurile viței, este ca și mórtă față de ce-lelalte, cari pe întrecute progreséză pe cariera culturai.

Onoratá adunare! Să-mi fiă permisú din colorile spirituale pregătite din par-tea comisiunilorú trimise ca se ia parte la esamenele de véră, a vé înfățișa o iconă zugrăvită cu penelulú nostru debilú, dér încinsú în inima iubítóre de sôrtea și viitorulú poporului românú țeranú.

N'a primitú acéstu presidiu din par-tea tuturorú tractelorú relațiunii aménun-țite despre rezultatele esamenelorú dela veneratele comisiuni. Că ce póte fi cauza, care i-a împiedecatú a-și face datorința sântă către biserica, națiune și cultura poporală, lasú aprețierii veneratei adu-nări. Acésta iconă, ca tóte, va cuprinde

Se înduplecară și cele douș, intrară ou tótele în casă, luară pe baba de pěrú și o isbiră cu capulú de părăți până i'lú dogiră. Apoi cea mai ténéră, fiindú mai șugubată decătu cele douș, trîntesce baba în mijloculú casei, și o frământă cu picioarele, și o ghigoscesce ca pe dânsa; apoi îi scoțe limba afară, i-o străpunge cu aculú și i-o presară cu sare și cu piperú așa că limba îndată se umflă și biata sócră nu mai putú dice nici óirolú și slabă și stălcită, cum era, cădú la patú bolnavă de mórte. Apoi nurorile după sfátuirea celei cu pricina, așeđară baba într'unú așternutú curatú, ca se-și mai aducă aminte de când era mirésă; și după aceea începurá a scóte din lada babei valuri de pânză, a-și da ghiontú una alteia și a vorbi despre stírlici, to-iagú, năsăliă, poduri, paraua din mâna mortului, despre gâinile ori óia de datú pesta grópă, despre strigoi și câte alte năsdravâni înfiorátóre; încátú numai aceste erau de ajunsú, ba și de întrecutú s'o vire în grópă pe biata babă.

Étă fericirea visată de mai nainte, cum s'a implinitú!

Pe când se petreceau acestea, étă s'audú scrițândú nisce caré; bărbații veniau. Nevestele lorú le iesú întrú in-tâmpinare și după sfátuirea celei mai ti-nere, dela pórtă s'aruncă în gátulú bărbațilorú și începú a'i lua cu vorba și a'i desmerda care de care mai mágu-litorú.

„Da ce face mămuca?“ întrebără cu toții deodată, când dejugau boii.

— „Mămuca,“ le luă cea mai ténéră vorba din gură, „mămuca nu face bine, ce face; are de gândú se ne lase sănătate, sírmana.“

„Cum?“ diseră bărbații inspăiméntați, scăpândú resteele din mână.

— „Cum? Ia suntú vre-o cinci, șese díle, de când a fostú se ducá vi-ței la suhatú și unú véntú réu pe semne a datú peste dânsa sírmana! ielele i-au luatú gura și picioarele.“

Fii se repedú atunci cu toții în casă la patulú mamă-sa; dér biata babă era umflată câtú o bute și nici nu putea

blești măcarú din gură; simțirea însă nu și-o perduse de totú. Și vedéndu-i își mișcă puținú mâna și arată la nora cea mare și la părătele dela răsăritú, apoi arată pe cea mijlociă și părătele despre apusú, pe urmă pe cea mai ténéră și josú în mijloculú casei; după aceea d'abia putú aduce puținú mâna spre gură și îndată cădú într'unú leșintú grozavú.

Toți plângeau și nu se puteau du-meri despre semnele ce face mama lorú. Atunci nora cea ténéră díse, prefăcendú-se că plânge și ea:

„Da, nu înțelegeți ce vré mămuca?“

— „Nu“, diseră ei.

„Biata mămuca lasă cu limbă de mórte: că fratele celu maresé ia loculú și casa cea despre răsăritú; celu mijlo-ciu cea despre apusú; éră noi ca međini ce suntemú se rămănemú aici, în casa bétrănescă.“

— „Că bine mai díci tu, nevastă“, răspuse bărbatulú séu. „Atunci ceialți ne mai avéndú încotro șovăi diata rămase bună făcută.“

Baba muri chiar în aceea dí și nu-rorile despletite o boceau de via sa-tulú. Apoi peste douș díle o îngropară cu cinste mare și tóte femeile din satú și de prin meleagurile vecine vorbiau despre sócră cu trei nurori și díceau:

„Ferice de dânsa c'a muritú, că sciu, că are cine-o boci!“

I. Creangă.

Doine poporale.

din giurulú Beiușului.

D'ai fi bade unú Românú,
Ți-ai purta dragostea 'n sínú;
Dér nu ești de legea mea,
Ne-omú iubi de ne-omú puté.

*
Draga mea, lele Ileană,
Fața ta-i ca o iconă;
Draga mea leliță flóre,
Fața ta-i ca de vióre;
Ochii tói și tóte 'mi placú,
Sprincenele mórte-mi facú.

*
Cine m'a datú dorului,

și părți luminoase dăr și umbrăse. Penelul zugrăvitor va fi condus de mână iubitoare de adevăr, fiă acela și neplăcut, dăr sperăm, că va fi dătător de impuls și direcțiune pentru viitor.

Din cele 14 tracte protopopesci, cari se țin de reuniunea învățătorilor români Sălăgieni, raporturi amănunțite despre rezultatul esamenelor de veră am primit numai din 6 tracte, adică din alți Crasnei, Valcăului, Eriului, Sarvadului Ipului și al Blăsescilor. Raporturi necomplete s'au primit din tractul Șamșodului, Năpradei, Almașului și Notigului, ăr de locu nu s'a primit din tractul Periceului, Orței de jos, Bredului și Ungurașului.

In comparațiune cu tôte tractele, din cari s'au primit informațiuni, tractul Crasnei, alți T. Sarvadului și Băsescilor au făcut cel mai bun progres.

In tractul Crasnei sciu ceti și serie 414 școlari. In nouă școli s'a observat planul de învățământ, in 4 nu. Școle de pomărită deși nu se află in totu locul și sunt alocurea negrijite, totuși s'au făcut pregătiri pentru viitor. Cele mai de frunte esamene au fost in Crasna Peceiu, Cizeru și Cătelul român. Bune au fost in Hurez, Bănișoru, Sărci, Pria și Sigu, ăr in Malu, Marinu și Șeredeu au fost cu totu neîndestulătoare.

In tractul Valcăului s'a făcut progresu mulțumitor. In acestu tractu sciu ceti și serie 388. Esamene de frunte au fost in: Șimlău, Cehiu, Giumelciu, Fizeș, și Aleuș. Bune au fost in Halmasd, Valcăul rom., Valcăul maghiar și Drighiu. ăr slabe in Preutésa, Lazur Sucetate și Iază. Școle de pomărită sunt in Halmasd și Valcăul maghiar, in celelalte comune nu-să cultivate, nu-să îngrădite. Planul de învățământ luând afară Preutésa, Sucetate și Lazur s'a observat.

In tractul Eriului, după cum ni-se raportă, numai singuru in Chișfalău s'a observat progresu, ăr școlele din Căvașiu, Achiu, Mincențu abia s'au putu ține la nivelul din anul trecut. In Cigu, Socaciu, Unimșu, Săncraiu și Giroltu nu s'a făcut absolutu nici unu progresu. Au făcut examenu peste totu in acestu tractu 219 școlari. Despre școlele de pomărită comisiunea nu referă nimic.

In tractul Ipului s'a făcut progresu mulțumitor. Sciu ceti și serie 325 inși. Din acestu tractu la școle mai inalte sunt 10 inși, la măestri numai unu. Grădin de pomărită se află in Coznicul de jos, Hidig, Marca și Almașiu, bine cultivate. In Cristelec, Maladia, Sarhigea și Șumal sunt inșe slabu cultivate, in Ceriș, Coznicul de sus, Doh, Dumușeu și Porțiu nu sunt de locu. Esamene mai de frunte au fost in comunele: Coznicu și Hidig. In Almaș, Cristelec, Doh, Ipu,

Maladia și Marca de mijloc, ăr in Ceriș, Dumușeu, Sarhigea și Șumal cam slabe. Planul de învățământ s'a observat numai in jumătate comunele din tractu.

In tractul T. Sarvadului, precum se referă, s'a făcut in anul acesta progresu forte bun. In acestu tractu sciu ceti și serie mai 500 de elevi. La școle mai inalte studiază 5 inși, la măestri sunt 3 inși. Școle de pomărită sunt 8. Dintre acestea, școlele de pomărită din Hotoan, Silvașiu, Blagea și Santeu se mai cultivă, ăr celelalte seu seu de locu nu. Planul de învățământ, cu forte puțină excepțiune, se vede, că s'a observat in totu locu.

Din tractul Notigului, neprimind informațiuni despre rezultatul esamenelor in tôte comunele, voi refera numai despre progresu, ce s'a făcut in școlele din Cuceu, Șoimuș, Someș, Odorheiu, Notig și Domnina. Numărul școlilor, cari sciu ceti și serie in aceste 5 școle, este de 180. Progresu cel mai de frunte s'a făcut in școlele din Domnina, Someș, Odorheiu și Notig, unde învățătorii Ipatie Teodoran, Alexandru Teodoran și Ioan Ciule sunt nu numai pricepători de misiunea lor, ci stau și la înălțimea aceleia. Posibil, că in tractul Notigului dăr numai la aceste trei școle s'a observat planul de învățământ.

In tractul Băsescilor sciu ceti și serie 458 școlari. Au fost premiați 76, studiază la alte școli 25, la măestri este 1. Grădin de pomărită sunt 8, in cari se află 671 oltoani. In Băsesci pruncii impletesc pălării, ăr fetele fact dantele. In Gardan pruncii au învățat a face bastone și coșerol. Cu puțină excepțiune, s'a observat planul in tôte comunele.

In tractul Năpradei, după cum raportă On. Comisiunea, in genere s'au făcut progrese slabe.

In tractul Almașului, in comunele Bogdana, Restolț și Bucium aflându-se învățători calificați și fiind și elevii provăduți cu cărțile de lipsă, s'a constatat unu progresu gradat față cu cel din anul trecut. ăr in comunele Meseș, St.-Georgiu, Agrișiu, Pusta și Ciurnia s'a constatat, că nu s'a făcutu nici unu progresu, nefiind aplicați ca învățători individi cu pregătiri necesare pedagogice.

Reasumând datele tracturilor, din cari am primit relațiuni specifice, rezultă, că avem 2299 școlari de ambe sexele, cari sciu ceti și serie.

In fine avem fericirea a vă aduce la cunoștință, că s'a dat un impuls puternic de-o parte zelului învățătorilor, de altă parte culturai populare din Sălăgiu, prin fapta maritimă a Mecenatului culturai române, ilustrul nostru bărbat, d-lu George Popu de Băsesc,

care din alți seu a prenumărat numărul de Duminea alți „Gaz. Trans.“ in 50 de esemplare pe sēma învățătorilor noștri.

Onorată adunare! Ioana progresului culturai populare, dezvoltat in școlele române confes. gr. cat. din ambitul despărțământului nostru, pe care mi-am luat permisiune a vi-o înfățiș in liniamente generale, nu pōte insufla bucuria deplină in piepturile D-vōstre, ardetore de dorul unui viitor mai fericit pentru nēmulu nostru, pentru-că nu cuprinde in cadrulu seu tōte tracturile, cu atāt mai puțin tōte comunele locuite de Romāni. Presupunem, ba credem, că și in tracturile de unde n'am primit dăr de sēmă despre progresu făcutu in anul școlar trecut — fiind conduse acele de unii domni protopopi zeloși și preoți conscii de sublima lor misiune, și aflându-se și in acele învățători, cărora le zace la inimă cultura și binele poporului romān — factorii școlei, adică clerul și învățătorii, și-au făcutu datorința lor față de șola poporală. După experiența făcută putem susține, că in unele școle și tracturi nu s'a făcutu de locu progresu, ori pōte s'a făcutu chiar regresu și acesta provine din împrejurarea, că avem învățători necalificați seu calificați, dăr nepotrunchi de sublimitatea misiunii lor; pentru-că dascălul bun face șola bună; față cu zelul unui învățător înțelept și harnic, dispare și indiferentismul unor senate scolastice și nepăsarea poporului, pentru-că decă a dobândit dascălul inima pruncilor școlari, urmăz și a părinților.

Unu an de progresu seu regresu in viața poporului țeran lasă urme simțite pentru întregu viitorul aceluia, precum o și bună de primăveră nefosita de plugaru lasă după sine urmări păgubitoare și nereparabile pentru economia dēnsului din acelu an, ba pōte și pentru viitor.

Renascerea in cultură a unui popor, care in trecut a fost datu cu totu uitării, pretinde unirea strinsă in simțiri, cugete și fapte a factorilor, cari sunt chemați a îndeplini renascerea acelu popor in cultură. Unu asemenea popor e poporul nostru romānescu, ăr factorii chemați a-l conduce și a-i croi unu viitor mai senin in școlă, sunt clerul, corpul învățătorescu și inteligența mirană.

Îndeplinirea lucrării, ce li-s'a încredințat acestor factori in biserică și națiune, este grea, dăr îi sprijinesc geniul națiunii, i sprijinesc rugăciunile bărbăților ante-luptători și urzitori de odinoră ai culturai populare române, ale cărora suflete chiarificate imploră dela Dumneșul părinților noștri dăr ceresă peste munca regenerării poporului nostru. Ii va îmbărbăta, ca să

lucre cu tărie și statornicie, cu credința in Dumneșu și in puterile sale, cu speranța in Dumneșu și in viitorul națiunii, cu iubirea către Dumneșu și către biserică și națiunea noastră romānă. Le va mări zelul in împlinirea datorinței sante față de maica biserică și de națiune, cărora datorim totu ce avem și pozițiunea ce ocupăm, și care ni-a conservat nouă limbă, religiune și naționalitate, prin urmare când muncim pentru regenerarea poporului țeran, abia reînțorcem puțină dobândă spirituală după capitalul cel mare și scump, moștenit dela biserică și națiunea noastră. ăr prin eserciarea nobilei virtuți a recunoștinței, ne vom grava in sacrarul inimii bisericii și națiunii noastre memoria și numele nostru.

Deci cu puteri unite, animați de sfințenia scopului și înălțimea misiunii, să lucrăm cu toții in unire la îndeplinirea opului regenerării poporului nostru romān in cultură și religiune!

Caracterul.*)

I. Formarea caracterului.

4. Influența ce-o are șola vieții.

(Experiență, muncă, cercare).

Am vorbit de muncă ca de un mijloc de disciplinare; ea însă este și educătoare. Chiar și munca, care nu dă un rezultat nemijlocit, este mai bună ca lenea, pentru că deprinde puterile și astfel le pregătesc pentru o activitate plină de succese. Obiceiul de a lucra îl învătă pe om a începe lucrurile cum se cade, a cruța timpul și a-l împărți bine. Și acela, care a învățat odată arta, de a folosi bine viața, își va pute da sēmă despre fiecare minut.

Coberidge a dīs dăr bine, că precum leneșul omoră timpul, așa înțeleptul îi dă așa dīcendū timpului viața prin aceea, că îl folosește nu numai cu conștiințiozitate, ci chiar cu conștiință. El împărtășește orele, le inspiră un suflet și astfel, cum dīcea Goethe, pōte se dea clipitei durată. Celu ce și-a regulat astfel activitatea, nu trăiesce atātă in timp, cătă trăiesce timpul in el. Dilele, lunile și anii săi vor dāinui și după peirea lumilor, ca niscesemne ale datorilor împlinite, și vor dāinui și atunci, când nu va mai fi timp.

Tocmai pentru aceea sîrguința este unu crescător așa de minunat, pentru-că ea ne învătă de a ne întocmi munca; ea desvōltă mai bine ca ori-ce cele mai inalte însușiri ale omului, fără deosebire decă acesta stă in capul unei familii seu alu unui popor. Harnicie, putere de a judeca, abnegațiune, cunoșterea de omeni și de afaceri se ceru pretutinden, unde se sēvērșesce ceva cum se cade.

O astfel de școlă îl face pe acela, care a avut-o, de-ar sta ori și unde, mai fericit decātă cea mai înaltă cultură. Generalul Trochu dīse odată: Pentru ca cineva să devină unu faur bun, trebuie să fi fāurit in tōtă viața sa; spre a fi unu bun administrator, trebuie să fi petrecut tōtă viața in afaceri.

Washington se esercia încă ca copil de 13 ani in a scrie cītānții, polițe și alte scrisori comerciale. Acestu esercițiu timpuriu a fost de sigur basa de căpetenie a cunoștinței sale de afaceri, ce a dovedit-o in modu atāt de admirabilu ca ocārmitoru.

Celu ce-o duce la ceva pe tērēmulu activității omenesci in

*) După Smiles-Rudow. A se vedă Nr. 207 alți „Gaz. Trans. din anul curentu.

Aibă casa cucului
Și odihna vântului
Și masa vulturului.

*

Dorule pare că scii
De tu totu la mine vii;
Dorule, pare că vești,
De tu totu la mine șed:

*

Nici-unu doru nu-mi vine iute,
Ca dorul de peste munte
Nu mi-l pōte opri nime:
Nici țiganul cu dipla,
Nici badea cu fluera,
Fără eu cu inima.

*

Bade, bădișorul meu!
Ajungă-te dorul meu
Unde e locul mai greu;
Ajungă-te bade amaru,
Când-i merge'n drumu cu caru;
Amaru nu te mănănoe,
Numai caru și-se strice,
Că destul amaru va fi,
Că vei sta și-lu vei tocni!

Bade bădișorul meu!
Ajungă-te dorul meu,
Unde-o fi drumul mai greu.
Și-ajungă-te jelea mea,
Unde-o fi calea mai grea!

*

Fă-mē Dōmne ce mi'i face,
Fă-mē-o mână de dragoste,
Și mē pune sub paviște;
Să vedă și paviștea
Ce plătesce dragostea.

*

Fă-mē Dōmne ce me-i face,
Fă-mē-o mână de uritū,
Și mē bagă sub pământu,
Ca să vedă pământul
Ce plătesce uritul.

*

Am unu bade roșcovan
Cu penă de leustianu,
Vântul bate, penă clate,
Ochii și gura i ride.
Am unu bade săcărășu
Cu trei rēnduri de pēru crețu,
De merge'n tērgu n'are prețu,
Ca și grilul săcărășu.

Fōie verde lemnu uscatu,
Aruncu ochii peste satu,
Că nu-i pomul rētezat;
Ci mi-i badea fermecat
Cu iarbă din trei grădin,
Cu apă din trei fântāni;
Și-așa-i fermecat de tare,
De-și cată murgul pe vale
Și elu e pe elu cālare,
Și-și caută țundra pe patu,
Și elu e cu ea îmbrăcatu.

*

Mēi bădișă pușorū,
Nu-mi trimite atātă doru;
Ci mi-lu mai jumătătesce,
Că pré tare mē topesce.

*

Hei! leliță lelișorā,
De-ai fi bună, bunisōrā,
Te-ai culca pe prispă-afară,
Eu m'ași face vântu de sērā
Și te-ași lua subțiorā,
Și te-așu duce n a mea țērā!

culese de G. V. Vancu.
învățătoru romān.

afaceri, acela merită a fi onorat, cum merită a fi onorat artistul, ori poetul pentru opera sa, beliducele pentru învingerea sa, ba mai mult încă ca acesta din urmă, căci el poate a avut se lupte cu greutate totu așa de mari, der învingerea sa nu s'a răscumpărat cu sânge. Servitorea în grajdă este a se stîmă totu așa ca ori-care altul.

Și decă deja pe tărîmul muncii de tôte dîle nu este posibil un succes fără de osteneală, cu atăt mai puțin este cu puțință pe tărîmurile mai înalte. Nu pôte fi nimic mai greșit ca părerea, că geniul n'are lipsă de muncă. Din contră, cu cât un om este mai presus în privința spirituală, cu atăt mai diligent are să fiă. Alex. Hamilton dicea: Geniul este fructul cugetării și al muncii. Niciodată nu s'a făcut vr'unu lucru mare și durabil numai așa dând din palme; din contră: lucrului bun îi trebuie timp, numai cu încetul se face oțetul.

Putere dobîndesce numai acela, care muncesce; trîndavul nici odată. Nicî un bărbat de stat nu și-a putut câștiga vîedă, decăt numai prin muncă, și chiar Ludovic XVI dice: Prin muncă domnesc regii. Frederic cel mare dice: Regele este cel dintăiu servitor al statului.

Intr'adevăr că acestu principiu al muncii continue, al participării active la tôte atacerile vieții, deșteptă energia spiritelor mari ale tuturor timpurilor.

In vremile vechi se'nțelegea de sine, că și scriitorii, cari formeză adî o tagmă deosebită, aveau toți câte-o anumită ocupațiune. Chaucer, părintele poeziei englese, a fost mai întăiu soldat apoi perceptor. Pe timpul Elisabetei marele Spense a fost secretar al ambadorului Irlandei; Baun a fost un advocat activ; Shakespeare conducător de teatru. Sub Carol I Malton secretar de stat și mai înainte învățător și așa mai departe.

Așadără indeletnicirea cu afaceri nu numai că nu abate spiritele dela scopurile cele mai înalte, ci este cea mai bună școlă de preparare pentru ele. (Va urma)

ECONOMIA.

Cum să arăm pământul.

(Fine.)

In Ialomița, în România, se întrebunțeză plugul de lemn. Acestu plug a prezentat și presintă atâtea neajunsuri, încăt înșiși cultivatorii s'au convins, că nu mulțamesce cerințele unei bune arături, și ca probă este, că de câțva ani, s'a introdus plugul de feră, așa, că astăzi, o a treia parte din cultivatori se servesc cu ele.

Se găsesc multe sisteme de pluguri, însă cel mai răspândit este sistemul Sach, dîș și universal. Aceste pluguri sunt construite cu tôte părțile unui plug.

După facerea arătorei, obiceiul în Ialomița este să sameni sîmînțele, să grăpez și apoi să le lași să vegeteze, însă o lucrare absolută necesară este grăpatul care, în cele mai multe cazuri se face înainte sîmînțului și după sîmînțat.

Grăpatul se face cu grapa de mărăcin, însă trebuie să spunem, că nu îndeplinesc mai nicî o condițiune, ce se cere la un bun grăpat, și etă pentru ce: prin facerea grăpatului se cere, ca grapa să scotă, cât va puté, rădăcinile buruienilor tăiate de plug, spre a le scote după loc, s'eu a le expune afară, ca să nu se prindă din nou

în pământ, ea trebuie să spargă bulgării de pământ, ce au rămas neșparți de plug, trebuie să acopere tôte sîmînțele sîmînțate, ca să vegeteze. Aceste cerințe, cum și altele, grapa de mărăcin nu le pôte îndeplini, căci ea mergîndu tărîșu, grămădesce sîmînțele și le bagă prin miclele gropi lăsate de brazde; bulgării în loc să spargă li îndesă în pământul mărîșit de plug, rădăcinile buruienilor scose de plug, de asemenea le îngropă, în loc să le stringă, s'eu să le scotă afară.

In fine luîndu grapa de mărăcin (spin) din tôte punctele de vedere nu pôte satisface tôte cerințele unei grăpări bune, afară numai de unele cazuri, adecă după ce am grăpat un pământ cu grapa de feră, și voim a sîmîna o sîmînță ușoră, cum de exemplu: rapiță, trifoiu, ină etc., venîndu cu grapa de mărăcin, îngropăm la puțină adîncime aceste sîmînțe mici.

După tôte încercările făcute, s'a aflat că grapa de feră îndeplinesc tôte cerințele unei buni grăpări de pământ. Diferiți constructori au făcut mai multe forme de grape de feră, însă ori-care ar fi sistemul unei grape de feră, i se cere ca condițiuni esențiale, ca fiecare dinte să facă o rigolă în mersul ei, grapa să aibă o suprafață, mică ca să pôte trece prin tôte păturile pământului arăt, prin forma dinților, să facă ca să strîngă rădăcinile buruienilor tăiate de plug, și chiar să scotă afară rădăcinii, care sunt acoperite cu pământ, să fiă solidă, ușoră, ca să nu mărescă tragerea vitelor etc.

Când o grapă îndeplinesc aceste condițiuni, ori-care ar fi sistemul, se pôte întrebunța cu mult succes.

După încercările făcute cu diferite sisteme de grape, s'a dovedit că sunt 3 feluri de grape, care dau rezultate mulțamitoare: grapa triangulară (în formă de trei-unghiu), grapa trapezadală (în formă de trapez) și grapa quadrangulară (în formă de patru-unghiu.) Cea mai întrebunțată este grapa quadrangulară. Afară de aceste sisteme de grape, mai sunt: grapele zigzag, grapa engleză Clayton, care are forma în loc de zigzaguri în linii drepte, grapa cu zale, ori grapele pânză, grapa Howard.

In fine ori-ce sistem de grape de feră ni-s'ar prezenta sunt bune, decă îndeplinesc condițiunile cerute, pentru a grăpa bine un pământ.

Grăpatul cel dintăiu, care se face după arătură este bine a se face în timpuri uscate, pentru ca rădăcinile buruienilor, care le scote grapa, să fiă expuse la acțiunea aerului și a căldurii, spre a perde facultatea d'a se mai prinde în pământ. Unii agricultori, însă foarte rari, stringu aceste rădăcinii după loc, le scot la capul locului, și depă un timp le dă foc; această procedură este foarte bună; căci aceste rădăcinii rămînd pe loc, când vom sîmîna și vom da a doua grapă, împiedecă mersul grapei cum și multă sîmînță rămâne neîngropată în pământ. A doua grăpare, care se dă după ce am sîmînțat, este bine a se face când pământul este mai umed, spre a garanta sîmînța cu ore-care umeditate. Pe lângă acosta și bulgării de pământ, ce-au rămas dela prima grăpare, se spargă cu mai multă înlesnire.

In cazul când voim a face o grăpare mai adîncă, și grapa ar fi ușoră, punem ore-care greutate d'asupra grapei.

Suprafața, ce se pôte grăpa pe și variază după lărgimea grapei, după iuțela animalelor, ce o conduc și după cum este mai bine, s'eu mai rău făcută arătura pământului etc.

(„Jalomițanul“).

POVEȚE.

Aparat în contra horcăitului. Câte neplăceri nu produce horcăitul. Este falsă credința, că horcăirea vine din obicei. Ea provine s'eu

din slăbiciunea, muschilor gramașilor, s'eu din împregiurarea, că cineva dîrme cu gura deschisă. In fine, etă, s'a găsit mijloc și în contra ei. Acesta constă dintr'o periniță de gumi, care se pôte umfla și constrînge, după trebuință. Este întocmită așa, că la culcare se pôte lega cu nisce panglici pe sub barbă și împiedecăndu căscarea gurii, împiedecă și horcăitul.

Depărtarea corpurilor străine din ochi o pôte face ușor, decă picuri în ochi un picur de unt de lemn prospăt. Cu mijlocul acesta depărtezi din ochi: praf, cenușă vară, aschii etc.

Nutreț bun pentru galițe este ghinda, adunată tîmna, uscată în cuptor, măcinată și mestecată în cantitate mai mică ca celelalte nutreți. Și ose zdrobite bine încă contribuiesc la înmulțirea producțiunei de ouă. Osele măcinate se fierbă cu apă și se mestecă cu tărîțe.

In contra muscelor. Muscele ocolescă oglindile, ferestrele etc., decă sunt spălate cu apă, în care a stat o cîpă, până ce apa a luat miros de cîpă.

Untul se păstrează timp mai îndelungat, conservîndu și un gust bun, decă se pune într'un vas curat umplut cu apă prospătă, rece. In apă se pune totu la 6 litri o lingură bună de acidur sartzaricum. Etna se schimbă apa la 4—5 dîle, vîra totu a doua dî.

MULTE ȘI DE TÔTE.

Cuvîntul „Fiasco“.

Care să fiă ore derivațiunea, și ce anume să însemneze acestu cuvînt fiasco? Neapărat mulți din cetitori trebuie să se întrebunțeză fără a și fi putut da răspunsul cuvîntului. Și decă în nedumerire va întreba un Italian, de sigur, că acesta i va spune, că „Fiasco“ în limba italiană se numesce butelia, în care vîntorii pun rachiu. Etă de unde provine acestu cuvînt, și pentru ce să dă mai ales tuturor acelor artiști, cari cu deosebire nu reușesc în esecutiune. Se pretinde, că un arlechin italian, anume Biancolelli, se presintă într'o sîră la o adunare cu o astfel de buteliă, care în orașul s'eu natal, Bergamo, se numesce „Fiasco“ și făcu asupră tôte gumele ce și pôte cineva închipui. Din nenorocire însă nu i reuși să amuzeze publicul și atunci dînsul în desperare de cauză se adresă cîtră buteliă, ca singura cauză a nereușitei lui, dîcîndu: „Tu ești de vină, că astăzi sunt așa de prost; du-te prin urmare dracului“ și o aruncă peste umeri; se înteelege, că auditorul rîse cu mult haz, însă cu tôte acestea nu e mai puțin adevărat, că dînsul nu reușise de loc. De atunci de câte ori un actor s'eu artist avea aceeași sîrte, i-se spunea: acosta e ca și fiasco lui Biancolelli și mai tîrziu prin prescurtare i-se dîcea simplu: „fiasco“, și astfel acestu cuvînt a fost introdus în tôte limbele.

Jurnalistica lumii.

După arătările statistice, pe pământ sunt de totu 41,000 de jurnale, dintre cari pe Europa pică 24,000. Singuraticele țări urmîză astfel: cele mai multe foi apar în Germania cu un număr rotund de 5500, după ea vine Franca cu 4100, și Anglia totu cu 4100. Austro-Ungaria vine în rîndul altă patruze cu 3,500, urmîză Italia cu 1,400, apoi Spania cu 850, Rusia cu 800, Helveția cu 450. Restul se împarte între țările din peninsula balcanică, scandinavă și între Portugalia. — In statele unite din America apar 12,500; în Canada 700; în Australia totu 700. — In Asia apar aproximativ 300 de dîre și din nume-

rul acesta numai pe Japonia însași pică 200. — Africa cu 200, ăr insulele Sandwich cu trei jurnale. — După limbi, astfel le împarte statistica: englese 17,000, germane 7500, franceze 6800, spaniole 1800 și italiene 1500.

Armata spirituală a Germaniei.

Imperiul german are 21 universități, la cari frecunțeză de totu 29,636 de ascultători. Cele trei școli înalte mai bine frecunțate sunt: cea din Berlin cu 4781, din München cu 3551 și cea din Lipsca cu 3177 studenți. Dece universități numără peste o miă de ascultători — Halle 1626, Erlangen 1006, — ăr cea mai puțin frecunțată e cea din Rostock cu 360 studenți. — La cele mai multe universități, facultatea de medicină e mai bine reprezentată. In Mürzburg și Kiel numărul studenților mediciniști petrece jumătate din numărul studenților universitari, ăr în Halle aprîpe jumătate dintre studenți frecunțeză facultatea teologică. Cătă de puternică e îmbulzela, cu care crește numărul studenților, se vede și de acolo, că în anul 1864 au cercetat universitățile germane 14,000 studenți ăr în anul 1877 au crescut numărul la 18,000 ascultători.

Mormonii contra poligamiei.

Se telegrafiază din Nev-York: Congresul mormonilor în Saltlake City a hotărît ca în conformitate cu proclamația Președintelui Woodruff să ștergă poligamia din dogmele lor. In urma acestui conclud este probabil, că se vor elibera cei 42 mormoni închiși pentru poligamie, decă vor promite, că se vor supune legilor Uniunii.

Femeile-medici în Rusia.

Posiția femeilor doctore în Rusia este regulată în următorul mod: Femeile-medici au drept să funcționeze în tôte Rusia și să pörte semnele esterne de medic. Funcțiunea de medic o pot exercia în gimnasia, pensionate, în școle de fete, în stabilimente de binefaceri pentru femei, în spitale de femei și copii, în stabilimente pentru naceri și în barourile medicinale de imoralitate. In funcțiunile medicinale însă, la instituttele acestea, nu se vor considera ca impiegate de stat. In fine femeile au drept a funcționa ca medic în tôte instituttele publice, spitale, farmacii pentru sîraci, ambulanțe, cari se vor institui pe spele comunelor. De îndatorirea de a funcționa ca esperte în casuri de crime sunt scutite.

Omorătorea copiilor proprii.

In Santos (Franca) s'a întemplat următorea crimă înfricoșată: Acolo locuia o femeie, Talon, cu copii ei în vîrstă de opt, de cincî și de un an; ea se despărțise de bărbatul ei și trăia în relațiuni de iubire cu un neguțator de cai, cu numele Gaborit. In dîlele acestea muriră toți copii într'o singură dî, în restimpuri de câteva ore. Făcîndu-se poliția atentă asupra faptului, se constată că femeia și-a ucis copii cu arsenic. Veninul îl căpătase dela amantul ei Gaborit. Femeia a fost arestată. Ea negă cu cerbicioșă fapta, deși sunt argumente destule, cari dovedesc crima ei pécătăsă. Pe Gaborit nu l'au putut prinde până acum.

Lessing și otelierul.

Lessing, aflîndu-se odată la un hotel și scriînd, otelierul întră la dînsul și l'întrebă cine e? Lessing însă scria înainte cu multă grabă. Atunci otelierul se apropiă de dînsul, se uită de-asupra umerilor lui la ceea ce scria și l'întrebă din nou bruscu: „Cine e domnule, voi să știu?“ Lessing forte serios: „Sunt evangelistul Luca.“ (Se zugrăvesce, de obicei, după cum se scie, lângă acestu sfînt un bou.)

*

Lenevia.

Un profesor dase ca subiect de concurs la compozițiune „urmările

leneviei. Esaminându concursurile observă, că cel mai bun elev din clasă nu scrisese nimic, ci i dăduse foia albă.

Intrebându-l profesorul, că ce însemnă asta, elevul răspunde: „Acestea sunt urmările leneviei“

Domnul Profesor.

Tatăl se adresează fiului său, un băiat foarte leneș. — „La spune-mi, Niță, cine e cel mai leneș la voi în clasă?“ — „Nu știu.“ — „Mi-se pare, că scii cine, și acesta încă prea bine. Dér stai puțin, să te întreb altfel: „Când toți ceilalți învătă cu silință, își scriu temele, cine stă fără să facă nimica și se uită la ceilalți, în loc să lucreze?“ Niță se gândese puțin și dice: — „Aha! știu! domnul profesor.“

O greșală.

Ore undeva s'a întâlnit un student cu creditorul său tocmai pe când venea bétu dela cărciumă. — „Așa“ duse creditorul — „datoria nu vrei să ți-o uittești, dér pentru vin, cum vedu, — poți plăti.“ — „Greșesci domnule,“ replică studentul — „cumcă am beut mă vești, dér de plătit, nu credu să mă fi vedut.“

Vorbă și faptă.

Nevasta (la plecare în voiaj): „Mă vei recera în Dumineca viitoare?“ Bărbatul: „Sigur, scumpă inimioară! Voi s'abura la tine pe aripile lui Amor!“ Nevasta: „Vii cu trenul accelerat?“ Bărbatul: „Nu, cu trenul mixt, căci și acela duce persoane.“

N'ași mai merge.

Nevasta (cătră bărbat, care venise tocmai dela birt): „Eu nu știu ce va mai fi de tine Ghiță? Totu la birt și la birt! Nu ți-e rușine de lume să te vedă totu'deuna bétu?“

Bărbatul: „Dacă ași fi totu'deuna bétu, atunci n'ași mai merge la birt niciodată.“

Unu stat.

Creditorul: „Când 'mi vei plăti d-ta cei 100 fl. cu cari 'mi datoresci?“ Debitorul: „Când voiu pute!“ Creditorul: „Dér acosta trebuie să se întempe cătu de curându, căci la din contră te părăscu!“ Debitorul: „Așa! Atunci soii ce Domnule, mai împrumută-mă cu 100 fl. și apoi părăsce-mă pentru 200 fl.“

Amicitia modernă.

Unchiul: „Spune-mi, Ionel, pentru-ce te joii tu totu'deuna singur?“ N'ai tu vr'unu prietinu?“ Ionel: „Ba da unchiule, amu pe unulu, dér acela nu-mi trebuie.“

Grăjă.

Nevasta: „Ce vei scii tu face dacă eu voiu muri?“ Bărbatul: „Te voiu îngropa.“

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 4 Octomvre. Negoțulu de produse începe pe încetulu a fi totu mai viu. Unii articlii se caută acum și pentru exportu. Negoțulu în manufacturi a suferitu din cauza timpului celui frumos. Numărul a lipsitu la începutulu săptămânei, după urcarea etalonului însă la banca austro-ung. polițele prima se puteau plasa ușor pe lângă procentele urcate.

Cereale. Pe piețele esterne schimbare puțină. În B.-Pesta grăul a început slabu. Mișcarea de săptămână cam 200,000 măji metr. Secara încă a încheiatu mai jostu ca în săptămâna precedentă. Mișcarea cam 6000 măji metr. Orzul și porumbulu de asemenea au fost negociate puțin. Singur în ovésu s'a ridicatu prețulu, fiindu-că ofertele erau puține.

Coloniale. Negoțulu a decursu normalu în săptămâna trecută, zaharul și caféu s'a menținutu în prețu.

Păstăiose. Negoțu favorabilu. Pen-

tru exportu s'au vëndutu câteva vagone cu prețuri ferme; fasolea mare albă a notatu 8—8.50 fl., mazerea 9.50—10 fl., linte puțină cerută.

Unsore de porc, negoțu slabu, s'a vëndutu de orașu cu 52.50 fl. cu butoiu și cu 50—50.50 fl. fără butoiu.

Scirile bune din Londra au început a produce mai multă viță în negoțulu de lămur, care stagna pe piața noastră. În ultimele 14 zile s'au vëndutu cam 5000 măji metr.

Peile au negoțu foarte mărginitu, fiindu-că provisiu sunt foarte puține.

Pentru pei uscate s'au arătatu cumpărătorii mai în tôte zilele, cari au ridicatu din deposite cantități însemnate plătinđu și prețuri mai bune. Au notatu de boi ung. prima fl. 72—75, de vaci d-to fl. 68—72, pitlingi fl. 80—85, kneip fl. 108—112, tôte pr. suta kilograme.

Tergulu de vite din B. Pesta. 9 Oct. au intratu 3502 capete, anume: 574 boi unguresci, 1326 sêrbesci, 608 veci ung., 49 bivoli, 61 tauri, 402 capete altale. Cumpărătorii numeroși, de aceea prețurile urcate. Au notatu boi grași 27—30 fl., de păscutu, calitate mai bună, 24.50—26.50 fl., de mijlocu 23—24 fl., sêrbesci 21—29 fl., vaci grase de Helveția 23—28 fl., unguresci 20—23 fl., bivoli 17—20 fl., tauri 20—28 fl. maza metrică, vii. — Oi au intratu la 7 crt. 3343 capete, s'au vëndutu părăchea, mai bune, 13—16 fl. seu 30—34 cr. kilogr. tăiatu. — Viței vii 44—46 cr., prima 48—50 cr. kilogr.

Calendarul săptămânei. Table with columns for months (Septembrie, Octombrie) and days (1-6), listing saints and feast days like Sărbătoarea Sfântului Iulian, Sărbătoarea Sfântului Grigorie etc.

Trageri la sortii. Orașulu Viena, 1 Octomvre seria 135, 175, 1010, 1636, 1698, 2110, 2181, 2345, 2399, 2452, 2463, 2493, 2770.

Losuri dela 1854 seria 35, 147, 151, 196, 290, 307, 413, 768, 957, 984, 988, 1123, 1146, 1336, 1443, 1474, 1653, 1704, 1911, 1931, 2053, 2099, 2136, 2234, 2251, 2274, 2380, 2477, 2508, 2509, 2567, 2572, 2653, 2730, 2739, 2742, 2790, 2811, 2864, 2986, 3009, 3218, 3262, 3297, 3339, 3359, 3385, 3393, 3443, 3526, 3695, 3873, 3921.

Rudolf seriele 67, 74, 168, 344, 462, 528, 672, 688, 868, 872, 914, 961, 997, 1020, 1050, 1296, 1318, 1325, 1356, 1427, 1486, 1526, 1573, 1599, 1740, 1754, 1790, 1803, 2159, 2342, 2330, 2409, 2505, 2612, 2816, 2838, 2876, 2900, 2903, 3092, 3122, 3191, 3459, 3478, 3544, 3571, 3695, 3760, 3870. Regularea Tisei 1 Octomvre. Seria 24, 28, 558, 953, 965, 1001, 1134, 1170, 1182, 1248, 1781, 1939, 1943, 2066, 2302, 2463, 2605, 3023, 3029, 3109, 3434, 3517, 3551, 3666, 3829.

Milano 10 lire, 16 Septemvre. Seria 5, 17, 46 63, 118, 171, 316, 325, 359, 365, 375, 707, 736, 754, 782. 850, 876, 976, 1107, 1209, 1324, 1342, 1359, 1381, 1383, 1415, 1452, 1520, 1565, 1606, 1760, 1764, 1843, 1959, 2008, 2028, 2076, 2206, 2218, 2223, 2273, 2290, 2399, 2480, 2589, 2634, 2648, 2689,

Table of exchange rates for various currencies and goods, including gold, silver, and different types of flour and oil.

Table of exchange rates for various currencies and goods, including gold, silver, and different types of flour and oil.

Căștigurile se voru plăti dela 1. Decemvre înainte tragerii următoare la 1/13 Martie 1891.

Tergulu de rimătorii din Steinbruch. La 6 Oct. n. starea rimătorilor a fostu de 150.944 capete, la 7 Oct. au intratu 1190 capete și au eșitu 908 rămânendu la 7 Oct. unu număr de 151.226 capete. — Se notăză: marfa ungurescă veche, grea dela 42 cr. până la 43 cr. marfa ungurescă tineră grea dela 43 1/2 cr. până la 44 1/2 cr., de mijlocu dela 45 cr. până la 45 1/2 cr. — ușoră dela 46 cr. până la 47 cr. — Marfa țerănescă grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 44 cr. până la 44 1/2 cr. ușoră dela 45 cr. până la 46 cr. — Marfa de România, de Băkony grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocu grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela — cr. până la — cr. ransio dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocu dela — cr. până la — cr. Marfa sêrbescă grea dela 43 1/2—44 cr. transito, mijlocu grea dela 43 1/2—44 cr. transito, ușoră dela 44—45 1/2 cr. Porci îngrășați de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 Oct. n 1890

Table of market prices for various commodities like grain, oil, and sugar, with columns for quality and price per 100 kilograms.

Table of market prices for various commodities like grain, oil, and sugar, with columns for quality and price per 100 kilograms.

Table of exchange rates for various currencies and goods, including gold, silver, and different types of flour and oil.

Bursa din Bucuresci din 8 Oct.

Table of exchange rates for various currencies and goods, including gold, silver, and different types of flour and oil.

Cursulu losurilor private din 7 Oct.

Table of private lottery results, listing names and amounts won.

Mișcarea cassei asociației „PERSEIU“ de Seini, pe luna Iul Septemvre 1890.

Table showing the financial movement of the Perseiu association's fund, including income and expenses.

Semnatu: Seini, la 30 Septemvre 1890.

Alexiu Berinde Ioanu Cionca, preside socialu. comptabilu.

Dintre tôte organele, cari compun corpulu omenescu, cele mai importante suntu fără indoială stomachulu și canalulu intestiniloru. De aceea este consultu, ca la cea mai mică bolnăvire a acestor organe să aibă fiă-cine unu medicamentu la îndemână, care după o scurtă întrebuintare să delăture bolu. Unu asemenea medicamentu probatu este de decenii în tôte Austro-Ungaria cunoscutulu și plăcutulu „Balsamă de viețu alu lui Dr. Rosa“ din farmacia lui B. Fragner in Praga și de căpătat in tôte farmaciile mai mari.

Editoru și redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65

p. Meter—glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins)—versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das fabriks-Depot G. Henneberg (K. und K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

PATENTE

pentru invențiunii nouă îngrijesce a le dobândi în toate statele biroulă de patente

LUDWIG V. BENEDEK & Cio.

Budapest, Museum-Ring, 10.

recomandată de cătră înaltul Ministeriu pentru

încrederea inventatorilor.

357,6-5

Annuală peste 500 obțineri de patente.

Primulă deposită

de

Mașine de cusut

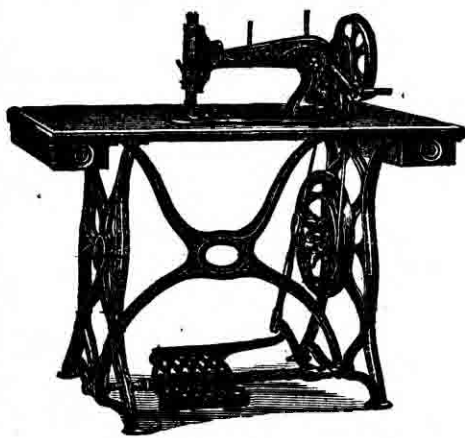
cu atelierul său propriu pentru reparaturi ală lui

OTTO VETZEL

mecanic

în Brașov

Strada Michailă Weiss No. 30.

Recomandă onor. publică stabilimentulă său bogatū sortatū cu mașine de cusutū pentru famili și meseriaș.

Fiindū eu însumi specialistū și studiindū îndestulă meseria mea pe la cele mai însemnate fabrici ale Germaniei, nu potū avé decât numai ună fabricatū forte solidă, d. e.

Orig. renumitulă Seidel & Nanmann.

„ Universalulă Kaiser.

„ Wheeler & Wilson.

Patent Circular Elastic-Mașine de cusutū ș. a.

Se garantăză în scrisū pe 5 ani pentru ori și care mașina.

Mai departe am totdeuna unū depositū asortatū de obiecte din care se compune mașina și tôte reparaturele se facū prompt și în modulă celū mai solidū.

Se potū cumpăra mașine și pe rate.

Mașine vechi se iau în schimbū.

Invențiune prețioasă! „CANNABINAE.“

(Trypium). Distinsă! Efectulă ei vindecătorū radicalū și sigurū este recunoscutū atât în patriă, câtū și în străinătate. Contra bôlelorū uretrei, a sculamentelorū ori-cătū de învechite, greutățilorū de urinare, poluțiunilorū și contra bôlelorū secundare ori-cătū de rezistente, se pôte folosi cu succesū. Cu prescriere medicală de folosire în tôte limbile. Prețul unui flaconū micū de „Cannabinae“ este 2 fl. 50 cr. O doză 5 fl. Injecțiune 50 cr.

[Pe sēma femeilorū preparate separate contra pôlei albe spre folosire internă și esternă].— Se pôte comanda cu rambursă poștală dela proprietarulă preparatelorū

Andrei Zăgonyi-Széles, farmacistū în Geogagiu (Algyógy, baie în Transilvania).

În Budapesta se capătă la Iosifū Török, farmacistū, Király-utca 12, în drogueria ereșilorū Kochmeister, Nagykorona-utca 32 și în drogueria lui Neruda Nándor, Hatvani-utca 9. 423,20-11

No. 500-1890.

439,2-2

Concursū.

Pentru ocuparea postului de învățatōre la școlă reuniunei grănițaresci din Vistea inferiōră, comitatulă Făgărașului, cu salariu anuală de 300 fl. v. a. apoi cuar tirū și lemne de focū, prin această se escrie concursū.

Învățatōrele, cari voescu a reflecta la acestū postū, au sē-și subșternă petițiunile instruate cu documentele prescrie până în 22 Octomvre st. n. a. c. la:

Comitetulă administratorū de fondulū și școlēle de reuniune a foștilorū grănițeri din reg. rom. I.

Sibiu, în 8 Octomvre 1890.

O institutōră licențiată pentru

Grădină de copii

(germană)

voesce a se ocupa în ôrele libere cu instruirea din această ramură a copiilorū unei, sēu mai multorū familii, și adecă în casele resp. familii, ori în locuința sa proprie la ori-ce timpū din zi.

Informațiunī se potū lua Strada Orfanilorū No. 33 (nou) (Strada Scheilorū).

In allen Trafiken und Galanterie-Geschäften.

General-Depot: OTTO KANITZ & CO., WIEN.

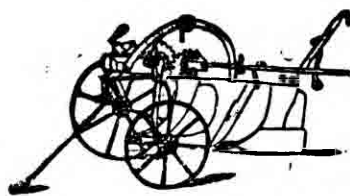
Turnătoria de ferū și fabrica de mașini a lui SCHLICK,

SOCIETATE PE ACȚII ÎN BUDAPESTA.

FABRICA ȘI BIROULŪ: VI., Kilső váci-út 1696/99, BIROULŪ ÎN ORAȘŪ ȘI DEPOSITULŪ: VI., Podmaniczky-utca 14,

Recomandă escelentū construatele, solidū esecutatele și cu mai multe din cele mai mari premii distinsele

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

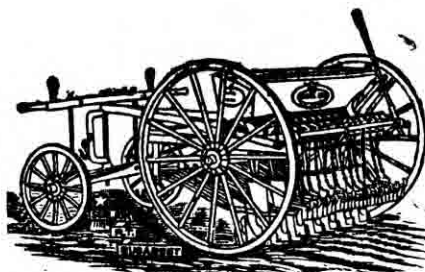
Pluguri Royal patent,

Pluguri-Royal, cari se conducū de sine, Pluguri originale ale lui Schlick și Vidats cu unū fierū (brazdă), unelte pentru lucrarea pământului, grape și spărgētōri de bulgări.

Mașini de semănatū în rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mașini de semănatū în latū, unelte pentru plantarea porumbului și a sfecelorū pentru pluguri cu mai multe brazde.

Mai departe s'afă: Garnitură de treieratū cu Vaporū și cu Vêrtejū (Göpel), mori pentru curățita cerealeloră (sistemū Baker și Vidats), mașini pentru prepararea nutrețului, mori pentru sfărîmarea porumbului (cucuruză), mori de măcinatū și instalațiunī pentru mori de ulei.

Mașini originale americane de seceratū și legatū snopi, mașini de cositū érba.

Prețurile cele mai eftine. — Modalități de plată favorabile.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

281,21-20

Cu înaltă stimă

Direcțiā turnătōrii de ferū și a fabricēi de mașini a lui SCHLICK — societate pe acții.

Ajutorū grabnicū și sigurū

pentru

SUFERINTE DE STOMACHŪ ȘI URMĂRILE ACESTORA!!

Mijloculă celū mai bunū și eficece pentru mântinerea sănătății, curățirea sucurilorū precum și a sângelui și pentru promovarea unei misturi bune este deja pretutindenea cunoscutulă și plăcutulă

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestū balsamū preparatū cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tāmăditōre se dovedesce ca forte folositorū în contra tuturorū greutățilorū de mistuire cărcei de stomachū, lipsa de apetițū, rigăele, congestiunilorū, haemorhoidelorū etc. etc. În urma eficecității sale a devenitū acestū balsamū acum unū sigurū și doveditū medicamentū de casă popularū.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispozițiā!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătōrii, facū pe fiecare atentū, că fiecare sticlă cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singurū numai de mine este preparatū după receta originală, este învelită în hărtiă grosă albastră, care pōrtă în lungulă ei inscripțiā: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205-3 în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntū provēdute cu alăturata marcă a fabricēi luatā sub scutulă legalū.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilū se pôte procura numai în Depositulū principalū ală producētōrului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205-3.

În Budapesta: la farmacia I. von Török. Tôte farmaciile din Brașovū, precum și tôte farmaciile mai mari din monarchia Austro-ugară au deposite din acestū balsamū de viētă.

Totū de acolo se pôte avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unū medicamentū sigurū și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutū în contra tuturorū inflamațiunilorū, rănilorū și umflăturilorū.

Acēsta se întrebunțēză cu succesū sigurū la inflamațiunī. la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelorū cu ocasiunea întērcării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghē, la panariții [ulcerațiunī] la degete, la întăriri, umflături, tumorē glandulelorū limfatice, lipome etc. — Tôte inflamațiunile, umflături, întăriri se vindecă în timpulă celū mai scurtū; la casuri însă, unde s'a formatū deja puroiu absorbē buba și o vindecă în timpulă celū mai scurtū fără dureri.

În cutiōre à 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De ôrce alifia de casă universală de Praga se imitēză forte desū, facū pe fiecare atentū, ca singurū numai la mine se preparēză după receta originală. Acēsta este numai atuncī veritabilă, decă cutiōrele din metalū galbunū, în cari se pune, suntū înfășurate în hărtiă roșie pe care s'afă tipărită în 9 limbi esplacatiunea cum se se întrebunțēze. împachetate și în cartōne vinete — cari suntū provēdute cu marca fabricēi de mai susū.

Balsamū pentru auđū.

(Gehör-Balsam)

Celū mai probatū și prin multe încercări celū mai temeinicū medicamentū pentru vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdutū. 1 Flacon 1 fl. 324,26-11

Domnii, ce se abonēză din nou. sē binevoiască a scrie adresa lāmuritū și sē arate și posta ultimă.